

Bazı Pozitif Psikoloji Kavramları Açısından Helikopter Ebeveyn Tutumlarının Sonuçları

Consequences of Helicopter Parenting Attitudes in Terms of Positive Psychology Concepts

Hasan Yılmaz^{ORCID}, Ayçe Büyükcebeci^{ORCID}

Öz. Helikopter ebeveynlik; çocukları üzerine aşırı odaklanan, ihtiyaç duyulandan daha fazla yardım eden, onların hayatını programlamaya ve yönetmeye çalışan, müdahaleci ve mükemmeliyetçi anne baba tutumlarını tanımlamak için kullanılan bir kavramdır. Bu ebeveyn tutumlarının uzun vadeli olumsuz sonuçlarına ilişkin yurtdışında yapılan çok sayıda araştırma olmasına karşılık Türkiye’de bu kavram bilimsel araştırmalara konu edilmemiştir. Bu araştırmanın amacı; helikopter ebeveyn tutumlarının, ergenlerin öz-yeterlik, psikolojik iyi oluş, yaşam doyumu ve iyimserlikleri üzerindeki etkilerini saptamaktır. Bu amaçla 549 üniversite öğrencisine Algılanan Helikopter Ebeveyn tutumu, Genel Öz-Yeterlik, Psikolojik İyi Oluş, Yaşam Doyumu ve İyimserlik ölçekleri uygulanmıştır. Analiz yöntemleri olarak, korelasyon, regresyon, varyans analizi ve t testinin kullanıldığı araştırmada helikopter tutumlarının tüm bağımlı değişkenleri negatif yönde etkilediği saptanmıştır. Araştırmada; temel yaşam becerileri alanında helikopterliğin olumsuz sonuçlarının diğer boyutlardan daha yüksek olduğu gözlenmiştir. Bununla birlikte anne ve babanın helikopter tutumlarının etkisinin birbirinden farklı olduğu, ergenlerin iyimserlik düzeyi üzerinde ise hem anne hem babanın özel yaşam konusundaki helikopter tutumlarının olumlu etki yaptığı saptanmıştır. Araştırma bulguları, benzer konuda yapılan araştırma sonuçları ile karşılaştırılarak tartışılmış ve öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler. Helikopter ebeveyn, Öz yeterlik, Psikolojik iyi oluş, Yaşam doyumu, İyimserlik

Abstract. Helicopter parenting is a concept used to describe interventionist and perfectionist parental attitudes that over-focus on their children, help them more than is needed and try to program and manage their lives. Despite numerous studies carried out abroad regarding the long-term negative consequences of such parental attitudes, this concept is yet to be a subject of scientific research in Turkey. This research aimed to determine the effects of helicopter parenting attitudes on adolescents' levels of self-efficacy, psychological well-being, satisfaction with life and optimism. Accordingly, 549 university students were subjected to the Perceived Helicopter Parenting Scale, the General Self-Efficacy Scale, the Psychological Well-Being Scale, the Satisfaction with Life Scale and the Optimism Scale. In the research having used the analysis methods of correlation, regression, variance analysis and t-test, helicopter attitudes affected all of the dependent variables in a negative way. It was observed that negative consequences of helicopter parenting were higher in the domain of basic life skills than in other domains. Furthermore, helicopter attitudes of the mothers and the fathers were found to be different, and it was found that helicopter attitudes of both parents on private life had a positive effect on adolescents' optimism levels. The research findings were compared with the results of research studies performed on similar subjects, and recommendations were developed.

Keywords. Helicopter parent, Self-efficacy, Psychological well-being, Satisfaction with life, Optimism.

Hasan Yılmaz

Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Bişkek, Kırgızistan
e-mail: hasanyilmaz2001@hotmail.com

Ayçe Büyükcebeci

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Muğla Meslek Yüksekokulu, Muğla, Türkiye
e-mail: ayce.bcebeci@gmail.com

Geliş / Received: 21 Şubat/February 2019

Düzeltilme / Revision: 2 Temmuz/July 2018

Kabul / Accepted: 26 Temmuz/July 2018

İlk olarak Cline ve Fay (1990) tarafından tanımlanan helikopter ebeveyn kavramı; çocuklarının eğitimi, güvenliği, her türlü faaliyetleri, kısacası çocuklarının hayatlarının tüm yönleri ile takıntılı sayılabilecek düzeyde ilgilenen, aşırı koruyucu, programlayıcı ve mükemmeliyetçi anne babaların tutumlarını tanımlamak için kullanılan bir kavramdır (Lee ve Kang, 2018). Bu tutuma sahip anne babalar üzerinde yapılan araştırmalarda; çocuklarının güvenliği ve akademik başarıları için abartılı davranışlar gösterdiklerinin farkında oldukları, bu tutumlarının sebepleri olarak ise toplumda çocuklara yönelik suçların artmasını, akademik rekabet ve dünyada hâkim olan sosyal ve ekonomik sistemi gördükleri saptanmıştır (Bristow, 2014).

Çocuklarının her faaliyeti konusunda onlar adına karar verme, onlara hedefler belirleme ve onların karşılaştığı engelleri onların yerine ortadan kaldırma (Segrin, Woszidlo, Givertz, Bauer, Murphy, 2012) en sık gözlenen helikopter ebeveyn davranışlarıdır. Bir araştırmada bu durumun ebeveynlerin iletişim biçimlerine de yansıdığı saptanmıştır. Bu tür ebeveynler genellikle çocuklarının adına konuşmayı; “bugün çok yorulduk”, “bugün az yemek yedik” gibi, cümleleri ve çoğul özne kullanmayı tercih etmektedir (Kelly, Duran ve Miller-Ott, 2017). Helikopter ebeveyn ile çocukları arasında yoğun bir iletişimin varlığı gözlenirse de bu iletişimin beklentiler, talimatlar, tavsiye verme, okul ödevleri, ideal davranışlar gibi konular etrafında yoğunlaştığı ve sığ bir iletişim olduğu saptanmıştır (Gottlieb, 2011).

Helikopter ebeveynlik genç kuşak anne babalarda ve sosyoekonomik düzeyi ortalamadan üstünde olan ailelerde daha fazla gözlenmektedir (Bradley-Geist ve Olson-Buchanan, 2014). Mobil telefon teknolojisi sayesinde helikopter ebeveynlerin sayısının ve çocuklar üzerindeki kontrol gücünün arttığı saptanan bir araştırmada, taşınabilir telefonların anneler ile çocukları arasında elektronik bir göbek bağı oluşturduğu yorumu yapılmıştır (Kelly vd., 2017). Helikopter ebeveynliği bir tür anne baba tatmini olarak gören yazarlar olduğu gibi (Odenweller, Booth-Butterfield ve Weber, 2014), bu tutumun anne babaların kendi gerçekleştiremedikleri ideallerinin bir telafisi olarak değerlendiren yazarlar da vardır (van Ingen, vd., 2015).

Bu ebeveynlik stiline sahip anne babalar iyi niyetli olsa da (Kantrowitz ve Tire, 2006), bilimsel araştırmalar ve anekdot kanıtları önemli olumsuz sonuçlarının olduğunu bildirmektedir. Ağrı kesici ve anksiyete-depresyon ilaçları kullanma (LeMoyné ve Buchanan, 2011), özgüven eksikliği ve yetişkin kimliği geliştirmede

güçlükler (Padilla-Walker ve Nelson, 2012), benlik saygısı (Rutherford, 2011), yüksek bir hak duygusu ile kendini gösteren narsist eğilimler (Segrin Vd., 2012), başkalarına bağımlılık (Shoup, Gonyea ve Kuh, 2009), problem çözme yeteneklerinin yeterince gelişmemesi (Gibbs, 2009), psikolojik dayanıksızlık ve yıkıcı davranışlar (Gottlieb, 2011) bu olumsuz sonuçlara örnek olarak gösterilebilir. Yapılan bir araştırmada da helikopter ebeveynlerin dış kontrol odaklı bireyler yetiştirdiği saptanmıştır (Besser ve Priel, 2011). Bu sonuçların yanında helikopter ebeveynliğinin öğrencilerin notlarını olumsuz etkilediği de gözlenmiştir. (Shoup Vd., 2009). İş başvurusu sırasında uygulanan kişilik testlerinin sonuçları ile başvuru sahiplerinin ebeveyn tutumları arasında ilişki arayan bir çalışmada; helikopter ebeveynler tarafından yetiştirilen bireylerde inaktif ve reaktif kişilik özelliklerine sıklıkla rastlandığı rapor edilmiştir (Howe ve Strauss, 2008; Tyler, 2007).

Helikopter ebeveyn tutumlarının çeşitli boyutları ile ilgili yurt dışında son yıllarda yapılan araştırmaların sayısında giderek artış gözlenmesine rağmen, Türkiye’de bu kavram henüz bilimsel ortamlarda yeterince ele alınmamıştır. Yapılan araştırmada, helikopter ebeveyn tutumları ile ilişkisi aranan pozitif psikoloji kavramları aşağıda kısaca açıklanmıştır.

Pozitif psikoloji, insanların olumlu kişilik ve karakter özelliklerini, güçlü yönlerini çalışma konusu yapan bir alandır (Sheldon ve King, 2001). Bazı psikoloji kuramlarının insana olumsuz bakış açlarına ve psikoloji araştırmalarının daha çok psikopatoloji ve normalden sapma gösteren davranışlara yoğunlaşmasına bir tepki olarak ortaya çıkmış, bireylerin olumsuz, eksik ve sorunlu yönlerinden çok, olumlu özelliklerine, güçlü yanlarına ve erdemlerine odaklanan bir psikoloji disiplini (Barton ve Miller, 2015). Pozitif psikoloji bir şemsiye kavramdır ve altında pek çok alt kavram barındırır (Seligman, Steen, Park ve Peterson, 2005). Öz-yeterlik, psikolojik iyi oluş, yaşam doyumu, iyimserlik, bunlar arasında yer alır.

Öz-yeterlik, kişinin görevlerini yerine getirme ve hedeflere ulaşma kabiliyetine, amaçları doğrultusunda belirli eylemler üretip üretemeyeceğine olan inancıdır (Çakar, 2012). Diğer bir deyişle, bireyin gelecekte karşılaşılabileceği güç durumların üstesinden gelmede ne derece başarılı olabileceğine ilişkin kendi hakkındaki yargısı, inancıdır. (Pajares, 2003). Sosyal bilişsel kuramının temel kavramı olan öz-yeterlik bireyin sahip olduğu yeteneklerle ilgili değil, mevcut yetenekleri ile neleri başarabileceğine ilişkin algısı ile ilgilidir (Roy, Morton ve Bhattacharya, 2018).

Bireylerin öz-yeterlik algılarının üç önemli kaynağı vardır (Harinie, Sudiro, Rahayu ve Fatchan, 2017). Bunlardan en etkili bireyin geçmiş başarılarına ilişkin yaşantıları; ikinci derecede önemli kaynak, diğer insanların başarılarına ve onların olumsuzluklarla baş etme yöntemlerine ilişkin gözlemleri ve sonuncusu da çevresindeki insanlar tarafından bireye verilen mesajlardır. Düşük yeterlik algısına sahip kişiler tehdit edici olarak gördükleri zor görevlerden kaçınır, kendi potansiyellerinin altında hedeflere yönelir, engeller karşısında çabuk vazgeçer ya da çabalarını azaltırlar (Tahmassian ve Moghadam, 2011). Öz-yeterliğe ilişkin bu açıklamalar; bireylerin öz-yeterlik algıları üzerinde çocukluk dönemi yaşantılarının ve ebeveyn rollerinin önemli olduğunu göstermektedir. Kuramsal boyuttan değerlendirildiğinde, düşük öz-yeterlik algısının helikopter ebeveyn tutumları ile ilişkili olması beklenmektedir. Araştırmanın amaçlarından birisi de bu kuramsal yargıyı sınamaktır.

İyi oluş; güçlü çalışma motivasyonu, performans, yaratıcılık, güçlü sosyal bağlar, etkili başa çıkma ve problem çözme stratejileri, fiziksel sağlık ve yaşam süresi gibi geniş bir içeriğe sahip bir kavramdır (Diener, Pressman, Hunter ve Delgado-Chase, 2017). Psikolojik iyi oluş kavramı ise, bireylerin hayatları ile ilgili ne düşündüğünü ve nasıl hissettiği ile ilişkilidir ve kendi varoluşlarını incelediklerinde duygusal ve bilişsel olarak ulaştıkları sonuç olarak tanımlanabilir. (Seligman ve Csikszentmihalyi, 2000). Bir kimsenin psikolojik iyi oluşunun yüksek olması için olumsuz duyguları yaşamaması gerekmez ancak olumlu duygularının olumsuzlara göre daha çok olması ve kişinin yaşamı ile ilgili düşüncelerinin pozitif olması beklenir (Diener, Oishi ve Lucas, 2003).

Psikolojik iyi oluş kavramı konusunda en kapsamlı kuramı Ryff (1989) geliştirmiştir. Bu kurama göre, psikolojik iyi oluş modeli altı temel boyutu içermektedir (Ryff, 2018). Psikolojik sağlığın kriterleri olarak da kabul edilen bu boyutlar; kendini kabul, diğerleriyle olumlu ilişkiler, özerklik, yaşam amacının olması ve bireysel gelişmedir. Kendisi ve geçmişiyle ilgili olumlu düşüncelere sahip, kendini geliştirmek için sürekli bir çaba içinde olan, yaşadığı hayatı değerli, anlamlı bulan ve bir amacı olduğuna inanan, diğer insanlarla nitelikli ilişkiler kurabilen ve geliştirebilen, kendi hayatını ve geleceği üzerinde söz sahibi olabilen insanların yüksek bir psikolojik iyi oluş düzeyine sahip oldukları, dolayısıyla psikolojik sağlıklarının yerinde olduğu kabul edilir (Ryff, 2014).

Yaşam doyumu, bireyin kendi belirlediği ölçütlere göre kendi hayatını olumlu olarak değerlendirmesi olarak tanımlanmıştır. (Bailey, Eng, Frisch ve Snyder,

2007). Psikolojik iyi oluş önemli kavramlarından biri olan yaşam doyumu, yaptığı işlerden zevk alma, yaşadığı hayatı anlamlı bulma, amaçlarına ulaşma konusundaki ısrar ve tutarlı davranışlar, pozitif kimlik algısı, fiziksel sağlık, ekonomik rahatlık ve nitelikli insan ilişkilerinin bir sonucudur (Capri, Ozkendir, Ozkurt ve Karakus, 2012).

Yaşam doyumunu etkileyen çok sayıda faktör vardır. Bunlardan bir kısmı yaşam fırsatları olarak adlandırılan ve büyük ölçüde bireyin kontrolü dışındaki faktörlerdir. Ekonomik refah, sosyal ve siyasal adalet, politik özgürlük bunlar arasında sayılabilir (Kahneman ve Deaton, 2010; Keng, Jung, Juan ve Wirtz, 2000). Kişilik özellikleri, iyimser ya da kötümser oluşu, entelektüel ilgileri gibi değişkenleri ise bireyin içsel faktörlerine örnektir (Bailey vd., 2007). Yaşam doyumu üzerinde bu faktörlerin etki derecesini ise bireyin perspektifi belirler (Chang ve Sanna, 2001). Kuramcılarda, bu faktörlere verdikleri ağırlıklara göre farklı görüşler ileri sürmüşlerdir. Bir kısmı yaşam doyumunun yüksek olmasını bireyin ihtiyaçlarının karşılanmasıyla ilişkili bulurken (Baumeister, Brewer, Tice ve Twenge, 2007), bazı kuramcılar bireyin önem verdiği etkinliklere odaklanmasını (Jankowski, 2012), bir bölümü de bireyin bakış açısı ve yaşamına ilişkin değerlendirmelerini önemli bulmuşlardır (Díaz-Morales, Jankowski, Vollmer ve Randler, 2013).

İyimserlik, belirli bir çabanın veya genel olarak sonuçların olumlu, olumlu ve arzu edilebilir olduğu yönündeki bir inancı veya umudunu yansıtan zihinsel bir tutumdur (Hollis-Walker ve Colosimo, 2011). İyimserliğin kalıttan (Timothy, 2015), biyolojik özelliklerden (Sharot, 2011) aile ortamı da dahil olmak üzere çevresel faktörlerden etkilendiği ileri sürülmektedir (Taylor, Larsen-Rife, Conger, Widaman ve Cutrona, 2010). Bununla birlikte iyimserliğin öğrenilebilir bir beceri olduğunu gösteren araştırmalar da mevcuttur (Lench ve Ditto, 2008). İyimserlik konusunda yapılan araştırmalarda; benlik saygısı, denetim odağı, öz-yeterlik, mutluluk, (López, Romero-Moreno, Márquez-González ve Losada, 2015), yaşam doyumu, psikolojik ve fiziksel iyi oluş ile pozitif ilişkili olduğunu; depresyon ve anksiyete ile ise negatif korelasyon gösterdiği ortaya konmuştur (Alarcon, Bowling ve Khazon, 2013).

İyimser bireylerin sorunları, gelişmenin ve güçlenmenin bir aracı olarak gördükleri (Lench ve Ditto, 2008), buna karşılık kötümserlerin değişmez, yaygın ve dış kaynaklı değerlendirdikleri saptanmıştır (Abele ve Guido, 2007). İyimserliğin insan yaşamına etkisi üzerinde de çok sayıda araştırma mevcuttur.

Araştırma sonuçları genel olarak değerlendirildiğinde; iyimserliğin fiziksel bağışıklık sistemini, dolayısıyla fiziksel sağlığı desteklediği ve uzun ömür üzerinde etkili olduğu (Segerstrom, 2005; 2006); iyimser annelerin daha sağlıklı bebekler dünyaya getirdiği (Lobel, DeVincent, Kaminer ve Meyer, 2000); psikolojik sağlamlığı ve zorluklarla baş etme gücünü artırdığı (Scheier ve Carver, 1992); depresyon, anksiyete, panik bozukluk gibi sorunlara karşı koruyucu olduğu (Sin, ve Lyubomirsky, 2009; Deyo, Wilson, Ong ve Koopman, 2009) saptanmıştır.

Helikopter ebeveyn tutumu Türkiye’de üzerinde henüz bilimsel araştırma yapılmamış bir konudur. Kavram bilimsel ortamda ilk defa Yılmaz (2018) tarafından taşınmış ve bu konuda bir ölçek geliştirme çalışması yapılmıştır. Yurtdışında son yıllarda yapılan araştırmaların sayısındaki artış düşünüldüğünde, ülkemizde de bu konuda benzer araştırmalara ihtiyaç olduğu söylenebilir. Yapılan araştırmanın helikopter ebeveyn tutumunu bilimsel tartışmaya açması ve benzer araştırmaları teşvik etmesi umulmaktadır.

Araştırmanın amacı, psikolojik sağlığın önemli değişkenleri kabul edilen ve pozitif psikolojinin temel konuları arasında yer alan öz-yeterlik, psikolojik iyi oluş, yaşam doyumu ve iyimserlik kavramları ile helikopter ebeveyn tutumları arasındaki ilişkiyi ortaya çıkarmaktır. Bu amaçla algılanan helikopter ebeveyn tutumları bağımsız değişken, pozitif psikolojinin dört kavramı bağımlı değişken olarak belirlenmiş ve bağımsız değişkenin bağımlı değişkenleri açıklama gücü sınanmıştır.

YÖNTEM

Araştırmada ilişkisel tarama yöntemi kullanılmıştır. Algılanan helikopter anne baba tutumları bağımsız; öz-yeterlik, psikolojik iyi oluş, yaşam doyumu ve iyimserlik bağımlı değişken olarak belirlenmiştir. Araştırmanın çalışma grubu, veri toplama araçları ve analiz yöntemleri aşağıda tanıtılmıştır.

Araştırma Grubu

Araştırmanın çalışma grubuna ait bilgiler Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1. Çalışma Grubuna İlişkin Bilgiler

<i>Cinsiyet</i>	<i>N</i>	<i>%</i>	<i>Yaş</i>	<i>N</i>	<i>%</i>	<i>Fakülte</i>	<i>N</i>	<i>%</i>
Kadın	376	68.5	18 ve Küçük	96	17.5	Eğitim	204	37.1
Erkek	173	31,5	19-23	251	45.7	Mühendislik	130	23.7
Toplam	549	100.0	24-26	202	36.8	Hukuk-İktisat	215	39.2

Tablo 1’de görüldüğü gibi katılımcıların yüzde 68.5’i kadın, yüzde 31.5’i erkeklerden oluşmaktadır. 18 yaşından küçük katılımcıların oranı yüzde 17.5, 19-23 yaş grubundakilerin 45.7 ve 24-26 yaş grubunda olanların ise yüzde 36.8’dir. Katılımcılardan eğitim fakültesinde öğrenim görenlerin oranı yüzde 37.1, mühendislik alanlarında öğrenim görenlerin yüzde 23.7 ve hukuk ve iktisat öğrencilerinin oranı yüzde 39.2’dir.

Veri Toplama Araçları

Algılanan Helikopter Ebeveyn Tutum Ölçeği: Araştırmada anne ve babaların helikopter çocuk yetiştirme tutumlarını belirlemek amacıyla Yılmaz (2019) tarafından geliştirilen Algılanan Helikopter Ebeveyn Tutum Ölçeği kullanılmıştır. Hem anne hem baba formu bulunan ölçek, ebeveyn tutumlarını dört alt boyutta ölçmektedir. Ölçeğin anne formuna ait uyum endeksleri; $\chi^2/sd=10.05$. RMSEA=.07. SRMR=.054. CFI=.95. NFI=.94. NNFI=.94. GFI=.91. AGFI=.90; baba formu için ise; $\chi^2/sd=5.51$, RMSEA=.050. SRMR=.045. CFI=.96. NFI=.95. NNFI=.95. GFI=.95. AGFI=.94 olarak hesaplanmıştır. İç tutarlık katsayıları .85 ve .83’dür. Ayrıca iki ayrı araçla test edilen uyum geçerliliği verileri, her iki form ve dört boyut için yeterli bulunmuştur.

Genel Öz-yeterlilik Ölçeği: Ölçek Sherer vd. (1982) tarafından geliştirilmiştir. Ölçeğin orijinal formunun iç tutarlık katsayısı .86 olarak bildirilmiştir. Gözüm ve Aksayan (1999) tarafından yapılan Türkçeye uyarlama çalışmasında; “davranışa başlama, davranışı sürdürme, davranışı tamamlama ve engellerle mücadele” olmak üzere 4 alt boyut saptanmış ve iç tutarlık katsayısı .81 olarak hesaplanmıştır.

Psikolojik İyi Oluş Ölçeği: Diener vd. (2010) tarafından geliştirilen ve sekiz maddeden oluşan ölçek tek boyutlu yapıya sahiptir. Araştırmacılar ölçek maddelerinin faktör yüklerinin .61 ile .77 arasında değiştiğini ve iç tutarlık

katsayısının .87 olduğunu bildirmişlerdir. Telef (2013) tarafından Türkçe'ye uyarlanan ölçeğin iç tutarlık katsayısı .80 olarak rapor edilmiştir.

Yaşam Doymu Ölçeği: Bireylerin yaşam doyumlarını ölçebilmek amacıyla Diener, Emmons, Larsen ve Griffin (1985) tarafından geliştirilmiştir. Ölçeğin Türkçe uyarlaması Köker (1991) tarafından yapılmıştır. Ölçeğin iç tutarlık katsayısını .78 ve test tekrar test güvenirlik katsayısını .71 olarak bildirmiştir.

İyimserlik Ölçeği: Balcı ve Yılmaz (2002) tarafından üniversite öğrencilerinin iyimserlik düzeylerini ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. Bu çalışmada ölçeğin Çalık (2008) tarafından yeniden değerlendirilen 18 maddelik formu kullanılmıştır. Çalık (2008) ölçekte yer alan tüm maddeler için madde-toplam korelasyonlarını .25 ile .74 arasında, ölçeğin iç tutarlık katsayısını ise .83 olarak hesaplamıştır. Bu araştırma için ölçeklerin uyum endeksleri ve iç tutarlık katsayıları ayrıca hesaplanmıştır. Bu konuda elde edilen değerler Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 2. Araştırmada Kullanılan Veri Toplama Araçlarının Uyum Endeksleri ve İç Tutarlık (α) Değerleri

Ölçekler	X ² /df	NFI	TLI	IFI	RMESA	GFI	AGFI	SRMR	(α)
AHETÖ	4.05	0.91	0.91	0.93	0.01	0.92	0.86	0.02	.917
Öz-Yeterlik	1.82	0.90	0.91	0.92	0.01	0.90	0.84	0.01	.835
Psikolojik İ.O.	1.15	0.89	0.90	0.91	0.01	0.93	0.86	0.02	.890
Yaşam Doymu	1.82	0.88	0.91	0.92	0.01	0.90	0.84	0.02	.871
İyimserlik	3.82	0.90	0.92	0.92	0.01	0.91	0.82	0.01	.861
Ölçütler*	X ² /sd ≤ 5	0.90 ≤ NFI	0.90 ≤ TLI	0.90 ≤ IFI	RMSEA ≤ 0.08	0.85 ≤ GFI	0.85 ≤ AGFI	0 < RMR ≤ 0.08	(α) > .70

İşlem

Veri toplama araçlarının uygulanması sırasında katılımcılara araştırmanın amacı açıklanmış ve gönüllülük beyanı istenmiştir.

Verilerin Analizi

Verilerin analizinde basit doğrusal regresyon analizi kullanılmıştır. Oluşturulan modellerin anlamlılığı F ve Durbin-Watson testi ile sınılandıktan sonra, standartlaştırılmış beta değerleri (B), standardize edilmiş regresyon katsayısı (β),

korelasyon ve regresyon hesaplanmış; regresyon katsayısının anlamlılığı t testi ile kontrol edilmiştir.

BULGULAR

Araştırmada elde edilen bulgular, bağımsız değişkenlere göre alt başlıklar halinde aşağıda verilmiştir.

Ergenlerde Öz-yeterlik ve Algıladıkları Helikopter Ebeveynlik

Katılımcıların annelerinde algıladıkları helikopter tutum ile sahip oldukları öz-yeterlik arasındaki ilişkiye ait bulgular Tablo 3'te gösterilmiştir.

Tablo 3. Annelerin Helikopter Tutumunun Ergenlerde Öz-Yeterlik Yordamasına İlişkin Değerler

	B	SH	Beta	t	Sig.	İkili r	Kısmi r
(Sabit)	31.42	1.04		30.06	.000		
Temel Yaşam	-2.40	.452	-.248	-5.32	.000	-.394	-.222
Akademik Yaşam	-1.67	.442	-.198	-3.79	.000	-.381	-.160
Duygusal Yaşam	.301	.357	.038	.843	.400	-.192	.036
Ahlaki Konular	-1.01	.386	-.122	-2.61	.009	-.305	-.111
Bağımlı Değişken	R= .450		R ² =.203			Düzeltilmiş R ² =.197	
Öz-Yeterlik	F= 36.678		Sig.= .001			Durbin-Watson= 1.925	
Formül: $\text{Öz-Yeterlik} = 31.420 + (\text{Temel Yaşam} \times -2.403) + (\text{Akademik Yaşam} \times -1.674) + (\text{Duygusal Yaşam} \times 301) + (\text{Ahlaki Konular} \times -1.006)$.							

Tablo 3'deki ikili korelasyon değerleri incelendiğinde Annelere ait helikopter tutum puanları ile yetiştirdiği çocukların öz-yeterlik puanları arasında en yüksek korelasyon, temel yaşam becerileri ($r=-.394$, $p<.001$) ve akademik yaşam alanında helikopter tutum ($r=-.381$, $p<.05$) boyutlarında gözlenmiştir. Bununla birlikte, helikopter anne tutumu ile katılımcıların öz-yeterlik puanları arasında, dört boyutta da negatif, anlamlı ve birbirine yakın korelasyon değerleri saptanmıştır. Regresyon çıktısındaki ANOVA (F değeri) modelin genel olarak anlamlı bulunup bulunmadığını gösterir ve araştırmada ($F= 36.687$) olarak hesaplanmıştır ($p<.001$). Bu bulgu regresyon modelinin anlamlı bulunduğunu göstermektedir. Diğer bir ifade ile helikopter anne tutumu, öz-yeterlik değişkeninin anlamlı bir tahmin edicisidir. Modelin anlamlılığı Durbin-watson yöntemiyle de test edilmiştir (1.925). Durbin-watson değerinin 1'den küçük ve 3'ten büyük olması ilişkili hata değerlerine işaret etmektedir. Araştırmada

Durbin-watson değerlerinin 1.925 olarak hesaplanması modelin anlamlı olduğunu bir diğer kanıttır.

Yapılan regresyon analizinde; annelerin helikopter tutumuna ait dört alt boyutun (temel yaşam, akademik yaşam, duygusal yaşam ve ahlaki konular), öz-yeterlik puanlarıyla aralarında orta düzeyde ve anlamlı ilişki saptanmıştır. ($R=.450$, $R^2=.203$, $p<0.00$). Dört alt boyut birlikte, öz-yeterlik puanlarına ilişkin toplam varyansın yüzde 20.3'ünü açıklamaktadır. Diğer bir ifade ile, bireylerin sahip olduğu öz-yeterlik algısının beşte biri annelerin helikopter tutumu ile açıklanabilmektedir.

Standartlaştırılmış beta değerleri (B) incelendiğinde; öz-yeterliğin her bir puanı üzerinde; temel yaşam alanında helikopter tutumun etkisi -2.4, akademik yaşam konusunda helikopter tutumun etkisi -1.7, duygusal yaşam konusunda helikopter tutumun etkisi -0.3 ve ahlaki konulardaki helikopter tutumun etkisinin -1.0 olduğu görülmektedir. Standardize edilmiş regresyon katsayısına (β) göre ise yordayıcı değişkenlerin öz-yeterlik puanları üzerindeki görece önem sırası; temel yaşam helikopterliği ($\beta=-.248$), akademik yaşam helikopterliği ($\beta=-.198$), etik ve sosyal yaşam helikopterliği ($\beta=-.122$) ve duygusal-özel yaşam helikopterliği ($\beta=-.038$) şeklindedir. Regresyon katsayılarının anlamlılığına ilişkin t-testi sonuçları incelendiğinde ise, temel yaşam ($t=-5,322$, $p<.001$), akademik ($t=-3,790$, $p<.001$) ve ahlaki ($t=-2,609$, $p<.001$) konulardaki helikopter tutumun öz-yeterlik puanlarının anlamlı birer yordayıcısı olduğu söylenebilir. Bununla birlikte, duygusal-özel yaşam alanında helikopter tutum puanları, öz-yeterlik algısını anlamlı derecede yordamamaktadır ($t=.843$, $p>.05$).

Katılımcıların babalarında algıladıkları helikopter tutum ile sahip oldukları öz-yeterlik arasındaki ilişkiye ait bulgular Tablo 4'de gösterilmiştir.

Tablo 4. Babaların Helikopter Tutumu İle Ergenlerde Öz-Yeterlik Algısı Arasında Hesaplanan Değerler

	B	SH	Beta	t	Sig.	İkili r	Kısmi r
(Sabit)	31.460	.951		33.079	.001		
Temel Yaşam	-3.517	.492	-.314	-7.149	.001	-.412	-.293
Akademik Yaşam	-1.094	.405	-.133	-2.705	.007	-.340	-.115
Duygusal Yaşam	.523	.368	.065	1.421	.156	-.185	.061
Ahlaki Konular	-1.440	.362	-.179	-3.976	.001	-.307	-.168
Bağımlı Değişken: Öz-Yeterlik	R= 466 F= 37.873		R ² = 218 Sig.= .001		Düzeltilmiş R ² = 212 Durbin-Watson= 1.896		
Formül: $\text{Öz-Yeterlik} = 31.460 + (\text{Temel Yaşam} \times -3.517) + (\text{Akademik Yaşam} \times -1.094) + (\text{Duygusal Yaşam} \times .523) + (\text{Ahlaki Konular} \times -1.440)$							

Helikopter baba tutumları ile yetiştirdikleri bireylerin öz-yeterlik algıları arasındaki ikili korelasyonlar incelendiğinde, annelere ilişkin bulgulara benzer sonuçlar elde edilmiştir. En yüksek korelasyon; temel ($r = -.412$), akademik ($r = -.340$) ve ahlaki yaşam ($r = -.307$) konularındaki helikopter baba tutumunda gözlenmiştir. Göreceli olarak en düşük korelasyon ise, duygusal ve özel yaşam alanında helikopter tutumunda saptanmıştır ($r = -.185$).

Modelin anlamlılığına ilişkin sınamada ise ($F = 37.873$, $p < .001$; Durbin-Watson = 1.896), her iki ölçüte göre de oluşturulan modelin anlamlı olduğu ve helikopter baba tutumunun, öz-yeterliği yordayan değişken özelliği taşıdığı bulunmuştur. Regresyon analizi sonucunda ise; helikopter baba tutumuna ilişkin dört alt boyut birlikte, öz-yeterlik puanlarına ilişkin toplam varyansın yüzde 22'sini açıkladığı saptanmıştır. Diğer bir ifade ile; bireylerin öz yeterliğinin beşte biri, babalarının helikopter tutumu ile açıklanabilmektedir.

Standartlaştırılmış beta değerlerine (B) göre; öz-yeterliğin her bir puanı üzerinde; babaların temel yaşam alanında helikopter tutumunun etkisi -3.52, akademik yaşam konusunda helikopter tutumunun etkisi -1.1, duygusal yaşam konusunda helikopter tutumunun etkisi +0.5 ve ahlaki konulardaki helikopter tutumunun etkisinin -1.4 olduğu görülmektedir. Bu veriler dikkate alındığında; babaların temel yaşam ve akademik konularındaki helikopter tutumunun öz-yeterlik puanları üzerinde en fazla negatif etkiye sahip olduğu; buna karşılık babaların duygusal yaşam alanında helikopter tutumunun ise çocukların öz yeterliğini pozitif yönde etkilediği söylenebilir. Standardize edilmiş regresyon katsayıları da

(β) yukarıdaki bulguyu desteklemektedir. Yordayıcı değişkenlerin öz-yeterlik puanları üzerindeki görelî önem sırasını gösteren β değerlerine göre sıralama; babaların temel yaşam helikopterliği ($\beta=-.314$), ahlaki konulardaki helikopterliği ($\beta =-.179$), akademik yaşam konularında helikopterliği ($\beta =-.133$) ve duygusal-özel yaşam helikopterliği ($\beta =.065$) şeklindedir. Regresyon katsayılarının anlamlılığına ilişkin t-testi sonuçlarına göre; temel yaşam ($t=-7.149$, $p<.001$), akademik ($t=-2.705$, $p<.007$) ve ahlaki ($t=-3.976$, $p<.001$) konulardaki helikopter baba tutumları öz-yeterlik puanlarının anlamlı bir yordayıcısıdır. Bununla birlikte, duygusal-özel yaşam alanında helikopter baba tutum puanları, öz-yeterlik algısını anlamlı derecede açıklamamaktadır ($t= 1.421$, $p>.05$).

Ergenlerde Psikolojik İyi Oluş ve Algıladıkları Helikopter Ebeveynlik

Ergenlerin annelerinde algıladıkları helikopter tutum ile sahip oldukları Psikolojik İyi Oluş arasındaki ilişkiye ait bulgular Tablo 5’de gösterilmiştir.

Tablo 5. Annelerin Helikopter Tutumu İle Ergenlerde Psikolojik İyi Oluş Arasında Hesaplana Değerler

	B	SH	Beta	t	Sig.	İkili r	Kısmi r
(Sabit)	58.038	1.908		30.415	.000		
Temel Yaşam	-5.336	.824	-.292	-6.473	.001	-.443	-.267
Akademik Yaşam	-2.764	.806	-.173	-3.427	.001	-.408	-.145
Duygusal Yaşam	.545	.653	.036	.835	.404	-.218	.036
Ahlaki Konular	-2.667	.704	-.171	-3.788	.001	-.359	-.160
Bağımlı Değişken:	R= .504		R ² = .254			Düzeltilmiş R ² = .248	
<i>Psikolojik İyi Oluş</i>	F= 46.274		Sig.= .000			Durbin-Watson= 1.965	
Formül: $PİO = 58.038 + (Temel\ Yaşam \times -5.336) + (Akademik\ Yaşam \times -2.764) + (Duygusal\ Yaşam \times .545) + (Ahlaki\ Konular \times -2.667)$							

Annelerin helikopter tutumları ile ergenlerin psikolojik iyi oluşları arasında anlamlı, negatif yönde .443 ile .218 arasında değişen korelasyonlar saptanmıştır. En yüksek korelasyon temel yaşam becerileri ve akademik yaşam boyutlarında gözlenmiştir. Annelerin helikopter tutumları ile ergenlerin psikolojik iyi oluşlarına ilişkin oluşturulan modelin de anlamlı olduğu görülmektedir ($F= 46.274$, $p= .001$; Durbin-Watson= 1.965).

Annelere ait helikopter tutumun dört boyutu birlikte ergenlerin psikolojik iyi oluşlarının dörtte birini açıklamaktadır ($R= .504$; $R^2= .254$; Düzeltilmiş $R^2= .248$).

Standartlaştırılmış beta değerlerine (B) göre; ergenlerin psikolojik iyi oluşlarına ait her bir puan üzerinde, temel yaşam helikopterliği -5.3, akademik yaşam helikopterliği -2.8, duygusal yaşam helikopterliği 0.5 ve ahlaki konulardaki helikopterlik -2.7 etkili olmaktadır. Standardize edilmiş regresyon katsayılarına (β) göre de; helikopter anne tutumlarının, ergenlerin psikolojik iyi oluşlarına etkisindeki önem sırası; temel yaşam becerileri ($\beta=-.292$), akademik yaşam ($\beta=-.173$), ahlaki konular ($\beta=-.171$) ve özel yaşam ($\beta=.036$) helikopterliği şeklinde ortaya çıkmıştır. Regresyon katsayılarının anlamlılığını sınamak için uygulanan t testi sonuçlarına göre ise; temel yaşam ($t=-6.473, p<.001$), akademik ($t=-3.427, p<.001$) ve ahlaki ($t=-3.788, p<.001$) konulardaki helikopter anne tutumları PİO puanlarının anlamlı bir yordayıcısıdır. Duygusal-özel yaşam alanında helikopter anne tutum puanları ise ergenlerde PİO'yu anlamlı derecede açıklamamaktadır ($t=.835, p>.05$).

Katılımcıların *babalarında* algıladıkları helikopter tutum ile sahip oldukları Psikolojik İyi Oluş arasındaki ilişkiye ait bulgular Tablo 6'da gösterilmiştir.

Tablo 6. Babaların Helikopter Tutumu İle Ergenlerde Psikolojik İyi Oluş Arasında Hesaplanan Değerler

	B	SH	Beta	t	Sig.	İkili r	Kısmi r
(Sabit)	56.706	1.785		31.772	.001		
Temel yaşam	-6.543	.923	-.310	-7.087	.001	-.422	-.291
Akademik Yaşam	-2.089	.759	-.134	-2.752	.006	-.359	-.117
Duygusal Yaşam	-.092	.690	-.006	-.134	.894	-.240	-.006
Ahlaki Konular	-2.241	.680	-.148	-3.297	.001	-.307	-.140
Bağımlı Değişken: <i>Psikolojik İyi Oluş</i>	R= .475 F= 39.725		R ² = .226 Sig.= .000		Düzeltilmiş R ² = .220 Durbin-Watson= 1.949		
Formül: $PİO = 56.706 + (Temel Yaşam \times -6.543) + (Akademik Yaşam \times -2.089) + (Duygusal Yaşam \times -.092) + (Ahlaki Konular \times -2.241)$							

Tablo 6 incelendiğinde babaların helikopter tutumları ile ergenlerin psikolojik iyi oluşları arasında anlamlı, negatif yönde .422 ile .240 arasında değişen korelasyonların saptandığı; oluşturulan modelin de anlamlı olduğu görülmektedir ($F= 39.725, p=.001$; Durbin-Watson= 1.949).

Babalara ait helikopter tutumun dört boyutu birlikte ergenlerin psikolojik iyi oluşlarının yüzde 23'ünü açıklamaktadır ($R=.475$; $R^2=.226$; Düzeltilmiş $R^2=.22$). Standartlaştırılmış beta değerlerine (B) göre; ergenlerin psikolojik iyi oluşlarına

ait her bir puan üzerinde, babaların temel yaşam helikopterliği -6.5, akademik yaşam helikopterliği -2.1, duygusal yaşam helikopterliği -0.9 ve ahlaki konulardaki helikopterlik -2.2 etkili olmaktadır. Helikopter baba tutumlarının, ergenlerin psikolojik iyi oluşlarına etkisindeki önem sırası ise; temel yaşam becerileri ($\beta = -.310$), ahlaki konular ($\beta = -.148$), akademik yaşam ($\beta = -.134$) ve duygusal-özel yaşam ($\beta = .06$) helikopterliği şeklinde ortaya çıkmıştır. Regresyon katsayılarının anlamlılığını sınamak için uygulanan t testi sonuçlarına göre ise; duygusal-özel yaşam alanında helikopter baba tutumu ($t = .835, p > .05$) dışında, diğer üç boyutun ($t = -6.473, p < .001$; $t = -3.427, p < .001$; $t = -3.788, p < .001$) PİO puanlarının anlamlı bir yordayıcısı olduğu saptanmıştır.

Ergenlerde Yaşam Doymu ve Algıladıkları Helikopter Ebeveynlik

Annelerin helikopter tutumu ile ergenlerde yaşam doymu arasındaki ilişkiye ait bulgular Tablo 7’de gösterilmiştir.

Tablo 7. Annelerin Helikopter Tutumu İle Ergenlerde Yaşam Doymu Arasında Hesaplanan Değerler

	B	SH	Beta	t	Sig.	İkili r	Kısmi r
(Sabit)	39.646	1.339		29.602	.001		
Temel yaşam	-2.791	.579	-.205	-4.824	.001	-.438	-.202
Akademik Yaşam	-2.447	.566	-.205	-4.323	.001	-.477	-.182
Duygusal Yaşam	.127	.458	.011	.278	.781	-.292	.012
Ahlaki Konular	-3.636	.494	-.313	-7.360	.001	-.495	-.301
Bağımlı Değişken:	R= .582		R ² = .339		Düzeltilmiş R ² = .334		
<i>Yaşam Doymu</i>	F= 69.887		Sig.= .001		Durbin-Watson= 1.941		
Formül: $YD = 39.646 + (Temel Yaşam \times -2.791) + (Akademik Yaşam \times -2.447) + (Duygusal Yaşam \times .127) + (Ahlaki Konular \times -3.636)$							

Ergenlerin yaşam doymu ile helikopter anne tutumları arasındaki ikili korelasyon değerleri incelendiğinde dört boyutta da orta düzeyde negatif ve anlamlı ilişkilerin olduğu görülmektedir ($r = -.438, p < .001$; $r = -.477, p < .001$; $r = -.292, p < .001$ ve $r = -.495, p < .001$). Algılanan anne helikopter tutum puanlarının ergenlerin yaşam doymuna etkisi konusunda oluşturulan model de anlamlı bulunmuştur ($F = 69.887, p < .001$; Durbin-Watson= 1.941). Bu durum, genel olarak annelerin helikopter tutumlarının ergenlerin yaşam doymunu anlamlı düzeyde açıkladığını göstermektedir.

Annelerin helikopter tutumlarına ait dört boyut birlikte, ergenlerin yaşam doyumu puanlarına ait varyansın yüzde 34'ünü yordayabilmektedir ($R=.582$, $R^2=.339$, düzeltilmiş $R^2=.334$). Bu durum ergenlerin yaşam doyumunun üçte birinin, annelerin helikopter tutumları ile açıklanabileceğini göstermektedir. Ergenlerin yaşam doyumunun her bir birimi üzerinde; annelerin temel yaşam konularında gösterdikleri helikopter tutum -2.8 , akademik yaşam ile ilgili konulardaki helikopter tutumu -2.4 , duygusal ve özel yaşam konularındaki helikopterliği 0.13 ve ahlaki konularda sergiledikleri helikopterlik de -3.6 etki etmektedir. Standardize edilmiş regresyon katsayıları (β) da, ahlaki konularda helikopter tutumun en fazla ($\beta=-.313$), duygusal ve özel yaşam konularındaki anne helikopterliğinin ise en az etkili olduğunu göstermektedir ($\beta=.011$). Temel yaşam ($\beta=-.205$) ve akademik yaşam ($\beta=-.205$) konularındaki anne helikopterliğinin ergenlerin yaşam doyumlarına etkisinin ise aynı düzeyde olduğu saptanmıştır. Uygulanan t testi sonuçlarına göre ise, temel yaşam ($t=-4.824$, $p<.001$), akademik yaşam ($t=-4.323$, $p<.001$) ve ahlaki yaşam ($t=-7.360$, $p<.001$) alanlarında algılanan anne helikopter puanlarının, ergenlerin yaşam doyumu anlamı düzeyde yordayabildiği saptanmıştır. Bununla birlikte, duygusal özel yaşamda anne helikopter tutumu, yaşam düzeyini anlamdı derecede açıklayamamaktadır ($t=.278$, $p>.05$). Babalara ilişkin algılanan helikopter tutum ile ergenlerin yaşam doyumlarına ilişkin bulgular da Tablo 8'de gösterilmiştir.

Tablo 8. Babaların Helikopter Tutumu İle Ergenlerde Yaşam Doyumu Arasında Hesaplanan Değerler

	B	SH	Beta	t	Sig.	İkili r	Kısmi r
(Sabit)	36.328	1.304		27.851	.001		
Temel Yaşam	-3.831	.675	-.243	-5.678	.001	-.398	-.236
Akademik Yaşam	-1.925	.555	-.166	-3.469	.001	-.399	-.147
Duygusal Yaşam	-.059	.504	-.005	-.117	.907	-.273	-.005
Ahlaki Konular	-2.677	.497	-.237	-5.390	.001	-.391	-.225
Bağımlı Değişken:	R= .507		R ² = .257		Düzeltilmiş R ² = .251		
Yaşam Doyumu	F= 47.054		Sig.= .001		Durbin-Watson= 1.995		
Formül:	$YD = 36.328 + (Temel\ Yaşam \times -3.831) + (Akademik\ Yaşam \times -1.925) + (Duygusal\ Yaşam \times -.059) + (Ahlaki\ Konular \times -2.677)$						

Babalarda algılanan helikopter tutum ile ergenlerin yaşam doyumu arasındaki ikili korelasyonlar incelendiğinde -.273 ile -.298 arasında, orta düzeyde negatif ve anlamlı oldukları görülmektedir. Bununla birlikte, babaların helikopter tutumları ile ergenlerin yaşam doyumuna ilişkin oluşturulan model anlamlı bulunmuştur ($F= 47.054, p < .001$; Durbin-Watson= 1.995). Bu değerler, babaların helikopter tutumlarının, ergenlerin yaşam düzeyinin anlamlı bir yordayıcısı olduğunu göstermektedir. Dört alt boyut birlikte ergenlerin yaşam doyumunun yaklaşık yüzde 26'sını açıklamaktadır ($R= .507, R^2= .257, \text{düzeltilmiş } R^2= .251$).

Standartlaştırılmış beta değerlerine (B) göre ergenlerin yaşam doyumu puanları üzerinde; babaların temel yaşam helikopterliği -3.8, akademik yaşam helikopterliği -1.9, duygusal Yaşam -.06 ve ahlaki konulardaki helikopterliği ise -2.7 puanlık etkiye sahiptir. Ergenlerin yaşam doyumundaki önem sırası bakımından ilk sırayı temel yaşam boyutu ($\beta=-.243$), ikinci sırayı, ahlaki konular ($\beta=-.237$), üçüncü sırayı akademik yaşam ($\beta=-.166$) ve son sırayı da duygusal-özel yaşam alanı ($\beta=-.005$) aldığı saptanmıştır. Regresyon katsayılarının anlamlılığı test edildiğinde ise; temel yaşam ($t=5.678, p < .001$), akademik yaşam ($t=3.469, p < .001$) ve ahlaki konulardaki ($t=5.390, p < .001$) helikopter baba tutumlarının ergenlerin yaşam doyumunun anlamlı yordayıcıları olduğu görülmektedir. Duygusal-özel yaşam boyutunun ise ergenlerin yaşam doyumunun anlamlı bir yordayıcısı olmadığı gözlenmiştir ($t=.117, p > .05$).

Ergenlerinde İyimserlikleri ve Algıladıkları Helikopter Ebeveynlik

Annelerin helikopter tutumu ile ergenlerin iyimserlik düzeyleri arasındaki ilişkiye ait bulgular Tablo 9'da gösterilmiştir.

Tablo 9. Annelerin Helikopter Tutumu İle Ergenlerde İyimserlik Arasında Hesaplanan Değerler

	B	SH	Beta	t	Sig.	İkili r	Kısmi r
(Sabit)	78.44	2.67		29.291	.001		
Temel yaşam	-1.62	1.15	-.317	-6.58	.001	-.369	-.271
Akademik Yaşam	-1.88	1.13	-.090	-1.65	.098	-.265	-.071
Duygusal Yaşam	1.48	.916	.075	1.61	.107	-.101	.069
Ahlaki Konular	-1.36	.988	-.067	-1.37	.169	-.204	-.059
Bağımlı Değişken: <i>İyimserlik</i>	R= .383 F= 23.429		R ² = 147 Sig.= .001		Düzeltilmiş R ² = .140 Durbin-Watson= 1.937		
Formül: İyimserlik= 78.439+ (Temel Yaşam x -1.616) + (Akademik Yaşam x -1.878) + (Duygusal Yaşam x 1.478) + (Ahlaki Konular x -1.361)							

Annelerde algılanan helikopter tutumları ile ergenlerin iyimserlik puanları arasında, dört boyutta da -.369 ile -.101 arasında değişen, negatif yönde ve anlamlı ilişki saptanmıştır. Bu konuda oluşturulan modelin de anlamlı olduğu ve annelerin helikopter tutum puanlarının, ergenlerin iyimserlikleri açıklayabilen bir değişken niteliği taşıdığı görülmektedir (F= 23.429, $p < .001$; Durbin-Watson= 1.937). Standartlaştırılmış beta değerlerine (B) göre ergenlerin iyimserlik puanları üzerinde annelerin temel yaşam helikopterliği -1.6, akademik konulardaki helikopterliği 1.9, duygusal-özel yaşam alanında gösterdikleri helikopter tutum 1.5 ve ahlaki-etik konularda sergiledikleri helikopterlik 1.4 puan etki etmektedir. Standardize edilmiş regresyon katsayılarına (β) göre ise en fazla etkinin temel yaşam becerileri helikopterliğinde olduğu ($\beta = -.317$) saptanmıştır. Regresyon katsayılarının anlamlılığı sınındığında da annelerin akademik yaşam ($t = -1.659$, $p > .05$), duygusal-özel yaşam ($t = 1.613$, $p > .05$) ve ahlaki-etik ($t = -1.377$, $p > .05$) konulardaki helikopter tutum puanlarını ergenlerin iyimserlik puanlarını yordama gücü olmadığı; buna karşılık temel yaşam yaşamındaki helikopter tutumlarının ise ergenlerin iyimserliklerinin anlamlı birer yordayıcısı olduğu ($t = -6.582$, $p < .001$) görülmüştür.

Babaların helikopter tutumu ile ergenlerin iyimserlik düzeyleri arasındaki ilişkiye ait bulgular Tablo 10'da gösterilmiştir.

Tablo 10. Babaların Helikopter Tutumu İle Ergenlerde İyimserlik Arasında Hesaplanan Değerler

	B	SH	Beta	t	Sig.	İkili r	Kısmi r
(Sabit)	80.90	2.43		33.22	.000		
Temel yaşam	-2.15	1.26	-.330	-7.26	.001	-.380	-.297
Akademik Yaşam	-1.57	1.03	-.077	-1.52	.129	-.261	-.065
Duygusal Yaşam	1.46	.942	.073	1.55	.122	-.129	.066
Ahlaki Konular	-2.41	.927	-.121	-2.59	.010	-.224	-.111
Bağımlı Değişken: <i>İyimserlik</i>	R= .404 F= 26.596		R ² = .163 Sig.= .000		Düzeltilmiş R ² = .157 Durbin-Watson= 1.903		
Formül: İyimserlik= 80.907 + (Temel Yaşam x -2.153) + (Akademik Yaşam x -1.575) + (Duygusal Yaşam x -1.461) + (Ahlaki Konular x -2.408)							

Ergenlerin iyimserlik puanları ile babalara ilişkin algılanan helikopter tutumları arasında, dört boyutta da -.380 ile -.129 arasında değişen, orta düzeyde negatif yönde ve anlamlı ilişki saptanmıştır. Tablo değerlerinden, oluşturulan modelin anlamlı olduğu (F= 26.597, p<.001; Durbin-Watson= 1.903), babaların helikopter tutum puanlarının, ergenlerin iyimserlikleri anlamlı düzeyde açıklayabildiği görülmektedir. Standartlaştırılmış beta değerlerine (B) göre ergenlerin iyimserlik puanları üzerinde babaların temel yaşam helikopterliğinin -2.2, akademik konulardaki helikopterliğin 1.6, duygusal-özel yaşam alanında gösterdikleri helikopter tutumunun 1.5 ve ahlaki-etik konularda sergiledikleri helikopter tutumunun 2.4 puan etkisi olmaktadır.

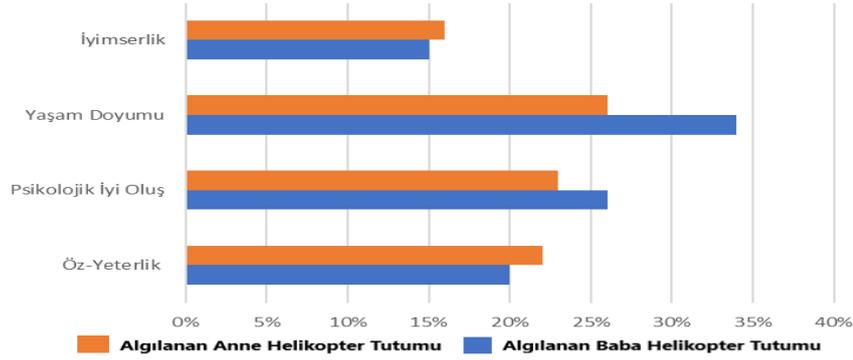
Standardize edilmiş regresyon katsayılarına (β) göre ise en fazla etkinin temel yaşam becerileri helikopterliğinde olduğu (β =-.330), ikinci sırayı ahlaki-etik konularda helikopterliğin aldığı (β =-.121) saptanmıştır. Regresyon katsayılarının anlamlılığının sınırlı olduğu; temel yaşam (t=-7.266, p<.05) ve ahlaki-etik konularda helikopter boyutlarının (t= 2.597, p<.05) ergenlerin iyimserlik puanlarını yordayabildiği; buna karşılık duygusal-özel yaşam (t= 1.551, p>.05) ve akademik yaşam boyutlarının (t= 1.521, p<.05) ergenlerin iyimserlik puanları üzerinde anlamlı birer yordayıcısı olmadıkları görülmüştür.

Sonuç

Araştırma sonuçları hem anne hem baba tarafından sergilenen helikopter ebeveynlik tutumlarının, pozitif psikolojinin dört kavramı ile de anlamlı düzeyde

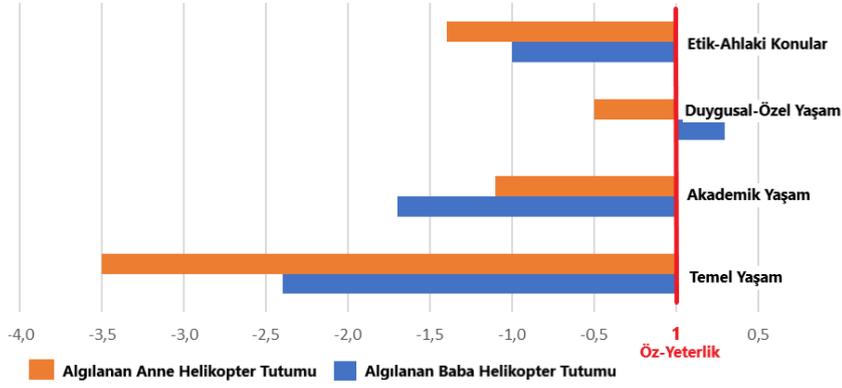
Bazı Pozitif Psikoloji Kavramları Açısından Helikopter Ebeveyn Tutumlarının Sonuçları

ve negatif ilişki içinde olduğunu ortaya koymuştur. *Yaşam doyumu*, helikopter anne ve baba tutumlarından en çok etkilenen değişkendir. Göreceli olarak en az etkilenen ise *iyimserlik* olmuştur. Bu konuda elde edilen sonuçlar Şekil 1’de özetlenmiştir.

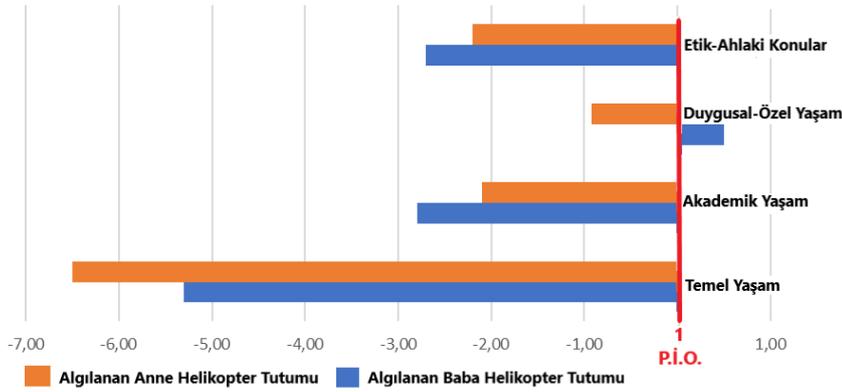
Şekil 1: Algılanan Helikopter Anne Baba Tutum Puanlarının Bağımlı Değişkenleri Yordama Oranları

Helikopter ebeveyn tutumlarının alt boyutları açısından elde edilen sonuçlara göre, ergenlerin öz yeterlik özellikleri en çok *temel yaşam* alanında anne ve babaların sergiledikleri helikopter tutumlardan etkilenmektedir. Babaların akademik yaşam ile ilgili konularda sergiledikleri helikopter tutumun, ergenlerin öz yeterliliği üzerinde, annelere göre daha etkili olduğu da saptanmıştır. Bununla birlikte babaların duygusal-özel yaşam helikopterliği ise ergenlerin öz-yeterliğini pozitif yönde etkilemektedir. Helikopter ebeveyn tutumları ile öz-yeterlik arasında elde edilen sonuçlar Şekil 2’de gösterilmiştir.

Şekil 2. Helikopter Tutumunun Öz-Yeterliğe Etkisi

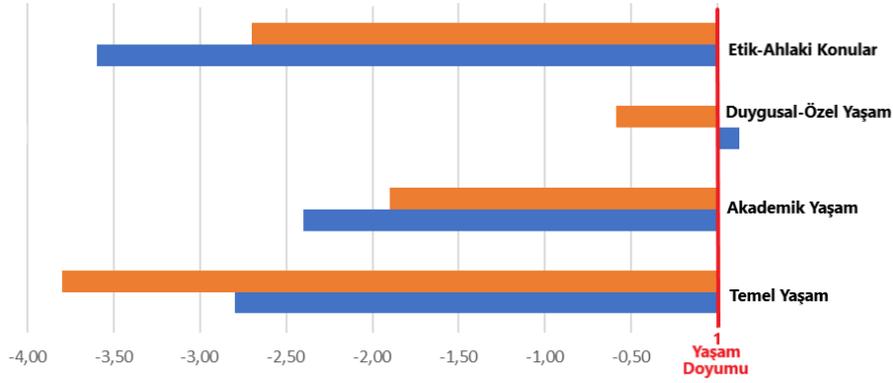
Psikolojik iyi oluş hem anne hem babanın *temel yaşam konularında* gösterdikleri helikopter tutumlardan en fazla etkilenen değişken olmuştur. Bununla birlikte; ergenlerin duygusal-özel yaşam boyutunda babalarında algıladıkları helikopter tutumunun psikolojik iyi oluş üzerindeki etkisinin pozitif olduğu gözlenmiştir. Etik-ahlaki konular ile akademik yaşam helikopterliğinde ise babalar annelere kıyasla daha yüksek etki gücüne sahiptir. Psikolojik iyi oluş bağımlı değişkenine ilişkin elde edilen sonuçlar Şekil 3'de gösterilmiştir.

Şekil 3. Helikopter Tutumunun Psikolojik İyi Oluşa Etkisi

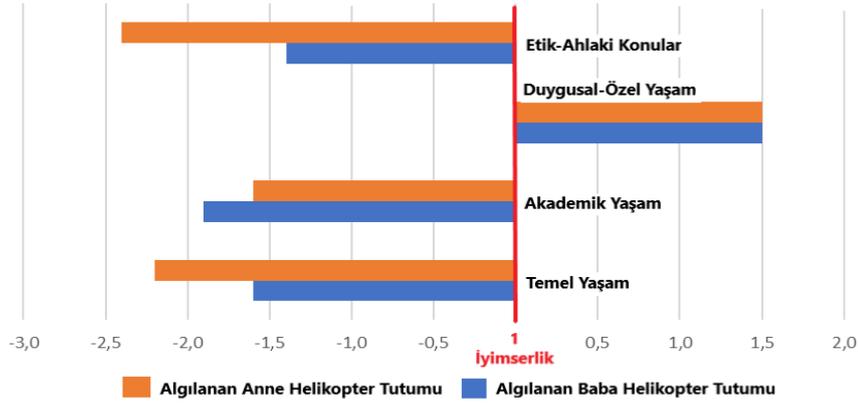
Annelerin temel yaşam becerileri konusunda, babaların ise etik-ahlaki konulardaki helikopterliği yaşam doyumunu en fazla olumsuz yönde etkileyen

değişkenlerdir. Temel yaşam becerilerindeki helikopter tutumda anneler; etik-ahlaki ve akademik yaşamda helikopter tutumda babalar ergenlerin yaşam doyumunu üzerinde daha büyük etkiye sahiptir. Babaların duygusal-özel yaşam boyutundaki helikopter tutumları ise, ergenlerin yaşam doyumunu pozitif yönde etkilemektedir. Helikopter tutumların yaşam doyumunu üzerindeki etkisine ilişkin bulgular Şekil 4’de gösterilmiştir.

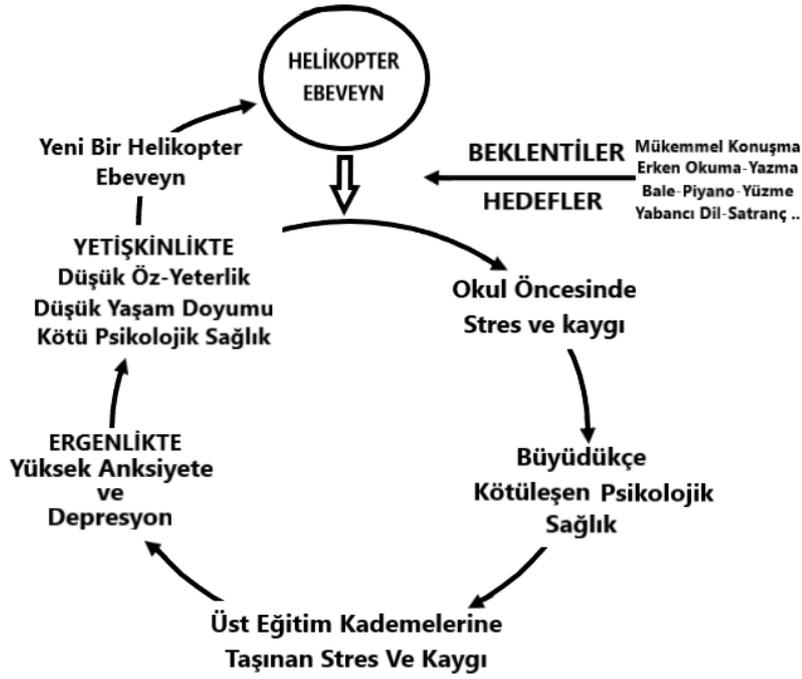

Şekil 4. Helikopter Tutumun Yaşam Doyumuna Etkisi

Araştırmada, diğer üç bağımlı değişkene kıyasla, anne ve babanın helikopter tutumlarından en az etkilenen iyimserlik olmuştur. Hem anne hem babanın helikopter tutum boyutlarından duygusal-özel yaşam alanında helikopterliği ergenlerin iyimserliklerini pozitif yönde etkilemektedir. Ergenlerin iyimserlikleri üzerinde en olumsuz etki ise annelerin etik-ahlaki konularda sergiledikleri tutumdur. Temel yaşam boyutunda annelerin, akademik yaşam boyutunda ise babaların helikopter tutumu göreceli olarak iyimserlik üzerinde daha fazla olumsuz etki etmektedir. Araştırmada, ergenlerin iyimserlikleri ile, ebeveynlerinde algıladıkları helikopter tutumlarına ilişkin sonuçlar Şekil 5’de gösterilmiştir.

Şekil 5. Helikopter Tutumun İyimserliğe Etkisi

Şekil 6. Helikopter Ebeveynlik Döngüsü

Tartışma

Ebeveyn tutumu, ebeveynlerin çocuk yetiştirmede kullandıkları standart ve stratejileri temsil eden psikolojik bir yapıdır. Bu psikolojik yapılar çocuklarını yetiştirdiği duygusal iklimin niteliklerini belirler (Hesse, Mikkelsen ve Saracco, 2018). Pek çok ebeveyn çocukları için sağlıklı bir gelişim ve iyi bir gelecek ister ve bunun için çaba harcar (Spera, 2005). Bunu sağlamak için; destek, katılım, sıcaklık, onay, kontrol, izleme ve disiplin öğelerinden oluşan bir yöntem kullanır (Amato ve Fowler, 2002). Anne babalar arasındaki fark, bu öğelerin hangilerini ne oranda uyguladıklarında yatar. Helikopter ebeveynde bu öğelerden “kontrol”, “izleme”, “koruyuculuk” ve “müdahale”yi belirgin ölçüde yoğun ve sürekli kullanır (Loftis, 2014). Helikopter ebeveynlik, çocuğunun davranışlarına odaklı yaşayan, aşırı korumacı aynı zamanda fazla müdahaleci ve denetlemeci, çoğu zaman da çocuklarının kendi başlarına yapabileceklerini onlar için yapan anne babaların tutumlarını ifade eden bir kavramdır. Helikopter ebeveyn tutumlarının çocuklar üzerindeki etkilerinin, onların çocukluk döneminde gözlenmesinin zor olduğu belirtilen bir makalede, bu etkilerin ergenlik ve özellikle yetişkinlik yaşamında kendini gösterdiği vurgulanmıştır (Stafford, Kuh, Gale, Mishra ve Richards, 2016).

Yapılan araştırma genel olarak değerlendirildiğinde, helikopter ebeveyn tutumlarının tüm pozitif psikoloji kavramlarıyla negatif ilişkili olduğunu ortaya koymuştur. Türkiye’de bu konuda, gazetelerin aktüel sayfalarında ve internet bloglarında bir hayli görüş bulunmasına karşılık üzerinde hiçbir bilimsel bir çalışma yapılmamıştır. İlk defa Yılmaz (2019), algılanan helikopter ebeveyn tutum ölçeği geliştirme çalışması yapmış ve konuyu bilimsel ortama taşımıştır. Bununla birlikte yurt dışında helikopter ebeveyn tutumu ve sonuçları ile ilgili çok sayıda araştırma mevcuttur. Yapılan çalışmada elde edilen sonuçlar, önemli ölçüde bu araştırmaların sonuçları ile örtüşmektedir. Genel bir değerlendirme yapılacak olursa, bu örtüşme, helikopter ebeveynliğin küresel bir fenomen olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Konu ile ilgili yurt dışında yapılan benzer çalışmalarda *öz-yeterlik* kavramının daha fazla ele alındığı görülmektedir. Yapılan araştırmanın da ilk bağımlı değişkeni öz-yeterlik kavramıdır. Helikopter ebeveynliğin okul yetkililerini ve öğretmenlerini giderek daha çok kaygılandığı vurgulanan bir çalışmada (Reed, Duncan, Lucier-Greer, Fixelle ve Ferraro, 2016), bu ebeveynlik biçiminin üniversite öğrencilerinin zihinsel sağlığı üzerinde zararlı etkiye sahip olduğu gözlenmiştir.

Aynı araştırmada; öz-yeterlik algısının yaşam doyumu ve fiziksel sağlık ile anlamlı pozitif; helikopter ebeveynlik ile negatif ilişki içinde olduğu rapor edilmiştir.

Helikopter ebeveynlerin, öğrencilerin kendi kendini denetleme, hedef belirleme ve kendi kendini düzenlemeyi öğrenmelerini olumsuz yönde etkilediğinin saptandığı bir araştırmada da (Hong, Hwang, Kuo ve Hsu, 2015) araştırmacılar, gelecek kuşakların sağlıklı yetişmesi için helikopter ebeveynlik seviyesinin azaltılması gerektiğini belirtmişlerdir. Bu çalışmalar, helikopter ebeveynlik ve olası olumsuz sonuçları konusunda eğitimcilerin farkındalık ve kaygılarının bulunduğunu göstermektedir.

Özerklik, yetkinlik ve ilişki ihtiyacının insanların sağlıklı gelişimi için kritik role sahip üç önemli ihtiyaç olduğunun vurgulandığı bir araştırmada da (Zienty ve Nordling, 2018), helikopter ebeveynliğin bu yönden önemli olumsuz sonuçlara sebep olduğu belirtilmiştir.

Bu konuda yapılan en kapsamlı araştırmalardan birinde (Cooper, 2015), 1940'lı yıllardan günümüze kadar doğan bir grup insan izlenmiş ve çocukları üzerinde çok fazla kontrol sahibi olan ebeveynlerin, ömür boyu sürecek psikolojik sorunlara neden olduğu saptanmıştır. Aynı araştırmada; çocukluk döneminde bireylerin ebeveynler tarafından aşırı müdahaleye, sınırlandırmaya, engellemeye, bağımlılıklarının teşvik edilmesine maruz kalmalarının çok ileri yaşlarda bile mutluluk ve iyi oluşlarını olumsuz etkilediği bildirilmiştir. Hesse, Mikkelson ve Saracco (2018)'de helikopter ebeveynlerin çocuklarına verdiği en önemli zararın, onların bağımsızlığını sınırlandırarak kendi davranışlarını düzenleyemeyen bireyler olarak yetiştirmeleri olarak belirtmiştir.

Bazı araştırmacılar da helikopter ebeveynlerin bağımlı bireyler yetiştirdiklerine dikkat çekmiştir (Rousseau ve Scharf, 2017). Araştırmacılara göre, helikopter ebeveynlerin çocukların mahremiyetine yönelik müdahaleleri ve çocukların kendi kararlarını almalarına izin vermemeleri bireylerde, yetişkinliğe taşınan ebeveyn bağımlılığı geliştirebilmektedir. Rousseau ve Scharf, (2017)'ın yaptığı çalışmada, ebeveyne bağımlılığı ile psikolojik iyi oluş arasında negatif ilişki saptanmıştır. Florida Devlet Üniversitesi'nde yapılan bir araştırmada da yeterli özerkliğe izin veren anneleri olan öğrenciler, daha yüksek yaşam doyumu, fiziksel sağlık ve öz-yeterlik bildirmişler, buna karşılık, helikopter ebeveynine sahip olan öğrencilerde düşük öz-yeterlilik ve yaşam becerileri ve karar vermede zorluklar gözlenmiştir. Aynı araştırmada bu öğrencilerde düşük öz-yeterliğe bağlı olarak daha yüksek

kaygı, depresyon, daha düşük yaşam doyumu ve fiziksel sağlık problemleri saptanmıştır (Florida State University, 2016).

Yapılan araştırmada, anne ve babaların özellikle *temel yaşam beceri* konusundaki helikopter tutumlarının, diğer helikopter tutum boyutlarına kıyasla öz-yeterliğe daha fazla zarar verdiği saptanmıştır. Temel yaşam becerilerinin, kendi kendilerine yeten bireyler olmayı sağlayan temel becerilerden oluştuğu düşünüldüğünde, elde edilen bu bulgunun hem mevcut literatürle örtüşen hem de ona katkı yapacak nitelikte olduğu söylenebilir.

Araştırmanın öz-yeterlik dışında diğer bağımlı değişkenlere ilişkin bulguları da daha önce yapılan araştırmalarla uyum içindedir. Üniversite öğrencileri üzerinde yapılan bir araştırmada (Somers ve Settle, 2010), helikopter ebeveynlere sahip üniversite öğrencilerinin, yaşam doyumunun ve psikolojik iyi olma düzeylerinin diğer akranlarına göre anlamlı ölçüde düşük olduğu saptanmıştır. Benzer bir çalışmada da helikopter ebeveynlere sahip olduğunu bildiren öğrencilerde anlamlı olarak daha yüksek depresyon düzeyleri ve yaşamdan daha az memnuniyet tespit edilmiştir (Schiffirin, Liss, Miles-McLean, Geary, Erchull ve Tashner, 2014). Aynı araştırmada; helikopter ebeveynliğin öğrencilerin özerklik ve yetkinliğine zarar verdiği ve temel psikolojik ihtiyaçları karşılama açısından yetersiz kaldığı rapor edilmiştir. Pozitif psikolojinin temel kavramlarından biri olan mental iyi oluş ile algılanan helikopter ebeveyn tutumları arasında ilişki arayan bir araştırmada da hem anne-çocuk hem de baba-çocuk ilişkilerinin mental iyi oluş üzerinde kısa ve uzun vadeli olumlu sonuçlara sahip olduğu gözlenmiştir (Stafford vd., 2016). Benzer bir araştırmada da ergenlerin psikolojik iyi oluşlarında helikopter ebeveyn tutumlarının önemli payı olduğu vurgulanmıştır (Kouros, Pruitt, Ekas, Kiriaki ve Sunderland, 2017). Amerika Birleşik Devletleri'nde üniversite öğrencisi örneğini kullanarak yapılan bir araştırmada ise helikopter ebeveynliğinin psikolojik iyi oluş ile negatif; anksiyete ve depresyon sorunu için reçeteli ilaç kullanımıyla pozitif ilişkili olduğunu saptanmıştır (LeMoyné ve Buchanan, 2011).

Yapılan araştırmada, anne ve babaların algılanan helikopter tutum puanlarının, öz-yeterlik, psikolojik iyi oluş, yaşam doyumu ve iyimserlik puanlarına farklı derecede etki yaptığı saptanmıştır. Diğer bir ifade ile, genel olarak babaların helikopter tutumu, annelere kıyasla psikolojik sağlığa daha az olumsuz etki yapmaktadır. Bazı boyutlarda ise bu etkinin pozitif olduğu gözlenmiştir. Bu tespit, araştırmanın ele alınması gereken önemli bir ayrıntısı olarak değerlendirilmiştir. Araştırmada kullanılan algılanan helikopter ebeveyn ölçeğinde, “ne zaman üzgün

olsam ısrarla neyin var diye sorar, suratımın asık olmasına hiç katlanamaz, duygularımı her zaman merak eder, parkta ve sokakta gezerken asla elimi bırakmak istemez” gibi maddelerin bulunduğu düşünüldüğünde, babaların sergileyeceği bu tür ilgi davranışlarının çocuklar tarafından daha olumlu karşılandığı ve helikopterlik ile daha az ilişkilendirildiği söylenebilir. Zienty ve Nordling (2018)’in yaptığı çalışmada da bu yorumu destekler nitelikte sonuçlar elde edilmiştir. Araştırmacılar, annelerin ve babaların helikopter ebeveynlik derecelerinin ve sonuçlarının farklı olduğunu saptamış, bu durumu, annelerin helikopter tutumunun çocuklar tarafından müdahalecilik; babaların aynı tutumunun ise koruyuculuk ve destek olarak algılanıyor olmasından kaynaklanmış olabileceği şeklinde açıklamışlardır. Yirmi beş yıl önce yapılan bir çalışmada da babaların çocuklarına yönelik ilgilerinin ve onların yetişmesinde katılımcı rol üstlenmelerinin özellikle benlik saygısı üzerinde psikolojik faydalar sağladığı saptanmıştır (Roberts ve Bengtson, 1993).

Araştırma sonuçlarında, anne ve babaların helikopter ebeveynliğinin her boyutunda değil, bazı boyutlarında birbirlerinden farklı etkiler yaptığı görülmektedir. Loftis (2014)’ün yaptığı çalışmada da helikopter babaların, ahlaki konular, güvenlik, akademik başarı gibi belirli konularda helikopterlik gösterdikleri, buna karşılık annelerin her konuda helikopter tutumlarının çocuğun yaşamıyla ilgili her konuyu kapsadığı belirtilmektedir. Yapılan çalışmanın sonuçlarına topluca bakıldığında da Loftis (2014)’ün çalışmasının bulguları ile tam bir örtüşme içinde olduğu söylenebilir. Bu durum, annelerin helikopter tutumlarının altında, “*annelik rollerini iyi yerine getirdiklerini kanıtlama*” çabasının bulunduğu şeklinde de yorumlanabilir. Helikopter ebeveyn, diğer ebeveynlerden tutum ve davranışlarının frekansı ile farklılık gösterir. Bir annenin, kendini tamamen annelik rolüne adanması, çocuklarının her türlü aktivitesinde yer almaya çabalaması, onların akademik başarıları için olağan üstü çaba harcaması onu helikopter anne yapar. Bazı anneler için bu yoğunluk, “iyi anne olmanın” göstergeleri olarak algılanıyor olabilir.

Yapılan çalışmada hem anne hem babanın duygusal-özel yaşam boyutundaki helikopter tutumunun bireylerin iyimserliği üzerinde pozitif etki yaptığı saptanmıştır. Bu bulgu, helikopter tutumların bireyler üzerinde olumlu etkisinin olabileceği ihtimalini düşündürmektedir. Bu konuda yapılan sınırlı sayıdaki çalışmada da bu olasılık değerlendirilmiştir. Kouros vd. (2017) yaptığı çalışmada bu konuya dikkat çekilmiş, helikopter ebeveynliğinin çocuklar üzerinde ileri yaşlara taşınabilecek olumlu sonuçlarının yadsınamayacağı

belirtilmiştir. Çin'de algılanan helikopter ebeveynlik ile öznel iyi oluş arasındaki ilişkiyi inceleyen bir araştırmada da üniversite öğrencileri helikopter ebeveynliğin kendileri üzerinde bazı olumlu sonuçlarının olduğunu bildirmişlerdir (Yoo, Liu ve Cho, 2016). Benzer bir araştırmada ise helikopter ebeveynliğin çocuğun özerkliğine zarar verme ve akademik başarısı konusunda olumsuz etkilerinin göz ardı edilemeyeceği, bu iki durumun dışındaki sakıncaları konusunda ise yeterince kanıt bulunmadığı ileri sürülmüştür (Padilla-Walker ve Nelson, 2012). Tüm bu bulgular, helikopter ebeveyn tutumları ile ilgili daha fazla araştırmaya ihtiyaç olduğunu göstermektedir.

Sınırlılıklar ve Öneriler

Araştırma önemli bulgular ortaya koymakla birlikte bazı sınırlılıklara da sahiptir. Araştırmanın örneklemini 18-26 yaş grubu ve üniversite öğrencilerinden oluşmaktadır. Bu durum, daha küçük yaşta ve özellikle erinlik ve ergenlik döneminde bulunan bireylerin helikopter ebeveyn tutumlarından ne şekilde ve ne oranda etkilendiklerini açıklamaya yetmemektedir. Bununla birlikte üniversite öğrencisi olmak belli bir başarının göstergesi kabul edilebilir. Dolayısıyla araştırma, başarılı olan bireyler üzerinde yapılmış olmaktadır. Yükseköğrenim basamağına ulaşmadan eğitimini sonlandıran ya da okulu bırakmış bireyler üzerinde helikopter ebeveynlerin rolünü bu araştırmaların bulgularında anlamak mümkün olmayacaktır. Aynı zamanda araştırma, yurt dışında yapılan benzer araştırmalarda olduğu gibi, “algılanan ebeveynlik” tutumları konusunda veri içermektedir. Ebeveynliğin bir tarafında anne babaların olduğu düşünüldüğünde, onların görüşlerine dayalı olarak helikopter ebeveynliğin değerlendirilmesine de ihtiyaç vardır. Bu açıdan konu ile ilgili olarak yapılacak araştırmaların, farklı yaş grubu, eğitim kademesi ve demografik değişkenleri ve ebeveynlerin görüşlerini de kapsamaları önerilmektedir.

Yazarlar Hakkında / About Authors

Hasan Yılmaz Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi, Eğitimde Psikolojik Hizmetler Bölümü Mezunu. Yüksek lisans Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Psikolojik Danışma ve Rehberlik Yüksek Lisans. Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Doktora. Halen Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Psikolojik Danışma ve Rehberlik Anabilim Dalında Öğretim Üyesi. Ebeveyn tutumları, aile danışmanlığı, çocukluk dönemi travmaları ve krize müdahale konularında çalışmaları bulunmaktadır.

Ayça Büyükcebeci Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Psikolojik Danışma ve Rehberlik Anabilim dalı lisans mezunu. Aynı üniversite ve anabilim dalında yüksek lisans yaptı. Yıldız Teknik Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Psikolojik Danışma ve Rehberlik anabilim dalı doktora mezunu. Halen Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Muğla, Meslek Yüksek Okulu, Çocuk Bakım ve Gençlik Hizmetleri Bölümünde Dr. öğretim görevlisi olarak çalışıyor.

Hasan Yılmaz Graduated from Ankara University, Faculty of Educational Sciences, Department of Psychological Services in Education. Gazi University, Institute of Social Sciences, Psychological Counseling and Guidance. Marmara University, Institute of Social Sciences, Educational Sciences PhD. Currently, Kyrgyzstan Turkey Manas University, Faculty of Arts, Faculty Member at the Department of Guidance and Counseling Department. She has studies on parental attitudes, family counseling, childhood traumas and crisis intervention.

Ayça Büyükcebeci graduated from Selçuk University, Faculty of Education, Department of Psychological Counseling and Guidance. He completed his master's degree at the same university and department. Graduated from Yıldız Technical University, Institute of Educational Sciences, Department of Psychological Counseling and Guidance. He is currently working in the Department of Child Care and Youth Services at Muğla Sıtkı Koçman University, Muğla Vocational School. Works as a lecturer.

Yazar Katkıları / Author Contributions

Makalenin kuramsal alt yapısı ve tartışma bölümünde AB'nin katkıları; verilerin analizinde ve yorumlanmasında ise HY katkıları olmuştur. Genel olarak değerlendirildiğinde yazarlar HY ve AB yapılan çalışmaya eşit derecede katkı yapmışlardır.

The EU's contribution to the theoretical background and discussion section of the article. HY contributed to the analysis and interpretation of the data. Overall, the authors HY and AB contributed equally to the study.

Çıkar Çatışması/ Conflict of Interest

Yazarlar tarafından çıkar çatışmasının olmadığı rapor edilmiştir.
No conflict of interest was reported by the authors.

Fonlama / Funding

Herhangi bir fon desteği alınmamıştır.
No funding support.

Etik Bildirim / Ethical Standards

Yapılan araştırma Helsinki Deklerasyon'u çerçevesince gerçekleştirilmiştir. Katılımcılar araştırmaya gönüllü olarak destek vermiştir. Araştırmanın amacı katılımcılara açıklanmış ve onam alınmıştır.
The research was carried out within the framework of Helsinki Declaration. The participants voluntarily supported the research. The purpose of the study was explained to the participants and informed consent was obtained.

ORCID

Hasan Yılmaz <https://orcid.org/0000-0002-9069-1524>

Ayça Büyükcebeci <https://orcid.org/0000-0002-0667-6808>

KAYNAKÇA

- Abele, A. E. ve Guido, H. E. (2007). Individual differences in optimism predict the recall of personally relevant information. *Personality and Individual Differences*, 43(5), 1125-1135. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2007.03.005>
- Alarcon, G. M., Bowling, N. A. ve Khazon, S. (2013). Great expectations: A meta-analytic examination of optimism and hope. *Personality and Individual Differences*, 54 (7), 821–827. doi:10.1016/j.paid.2012.12.004.
- Amato, P. R., Fowler, F. (2002). Parenting Practices, Child Adjustment, and Family Diversity. *Journal of Marriage and Family*, 64(3), 703-716. doi:10.1111/j.1741-3737.2002.00703.x
- Bailey, T., Eng, W., Frisch, M. ve Snyder, C. R. (2007). Hope and optimism as related to life satisfaction. *Journal of Positive Psychology*, 2(3), 168-175. DOI: 10.1080/17439760701409546
- Balcı S. ve Yılmaz M. (2002). İyimserlik Ölçeğinin Geliştirilmesi: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *OMÜ Eğitim Fakültesi Dergisi*; 14, 54-60.
- Barton, Y.A. ve Miller, L. J (2015) Spirituality and Positive Psychology Go Hand in Hand: An Investigation of Multiple Empirically Derived Profiles and Related Protective Benefits. *Journal of Religion and Health*, 54(3), 829–843, <https://doi.org/10.1007/s10943-015-0045-2>
- Baumeister, R. F., Brewer, L. E., Tice, D. M., & Twenge, J. M. (2007). Thwarting the need to belong: Understanding the interpersonal and inner effects of social exclusion. *Social and Personality Psychology Compass*, 1(1), 506-520. <http://dx.doi.org/10.1111/j.1751-9004.2007.00020.x>
- Besser, A. ve Priel, B. (2011). Dependency, self-criticism and negative affective responses following imaginary rejection and failure threats: Meaning-making processes as moderators or mediators. *Psychiatry: Interpersonal and Biological Processes*, 74, 31–40. doi:10.1521= psyc.2011.74.1.31
- Bradley-Geist, J. ve Olson-Buchanan J. (2014) Helicopter parents: an examination of the correlates of over-parenting of college students. *Education Training*, 56(4), 314-328. <https://doi.org/10.1108/ET-10-2012-0096>
- Bristow J. (2014) *The Double Bind of Parenting Culture: Helicopter Parents and Cotton Wool Kids*. In: Parenting Culture Studies. Palgrave Macmillan, London. Kaynak: https://doi.org/10.1057/9781137304612_10 Erişim: 8.4.2018
- Capri, B., Ozkendir, M. O., Ozkurt, B. ve Karakus, F. (2012). General Self-Efficacy beliefs, Life Satisfaction and Burnout of University Students. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 47, 968-973. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2012.06.765>
- Chang, E. C. ve Sanna, L. J. (2001). Optimism, pessimism, and positive and negative affectivity in middle-aged adults: a test of a cognitive-affective model of psychological adjustment. *Psychology and Aging*, 16(3), 524-531. doi: 10.1037/08827974163524
- Cline, F. W., & Fay, J. (1990). Parenting with love and logic: Teaching children responsibility. Colorado Springs, CO: Pinon.
- Cooper, C. (2015). Overly-Controlling Parents Cause Their Children Lifelong Psychological Damage, Says Study. Independent. Kaynak: <https://www.independent.co.uk/life-style/health-and->

families/overly-controlling-parents-cause-their-children-lifelong-psychological-damage-says-study-10485172.html Erişim: 11.4.2018)

- Çakar, F. S. (2012). The Relationship between the Self-efficacy and Life Satisfaction of Young Adults. *International Education Studies*, 5(6), 123-130. <http://dx.doi.org/10.5539/ies.v5n6p123>
- Çalk, E. (2008). *İlköğretim Öğrencilerinin İyimserlik Düzeylerinin ve Okula İlişkin Algılarının İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara: 2008
- Deyo, M., Wilson, K. A., Ong, J., ve Koopman, C. (2009). Mindfulness and rumination: Does mindfulness training lead to reductions in the ruminative thinking associated with depression? *The Journal of Science and Healing*, 5(5), 265–271. Doi:10.1016/j.explore.2009.06.005
- Diaz-Morales, J.F., Jankowski, K.S., Vollmer, C., Randler, C. (2013). Morningness and life satisfaction: further evidence from Spain. *Chronobiology International*, 30(10), 1283-1285. <https://doi.org/10.3109/07420528.2013.840786>
- Diener, E., Emmons, R. A., Larsen, R. J., & Griffin, S. (1985). The Satisfaction With Life Scale. *Journal of Personality Assessment*, 49(1), 71-75. http://dx.doi.org/10.1207/s15327752jpa4901_13
- Diener, E., Pressman, S. D., Hunter, J., & Delgado-Chase, D. (2017). If, why, and when subjective wellbeing influences health, and future needed research. *Applied Psychology: Health and Well-Being*, 9(2), 133-167. DOI: 10.1111/aphw.12090
- Diener, E., Wirtz, D., Tov, W., Kim-Prieto, C., Choi, D., Oishi, S., ve Biswas-Diener, R. (2010). New well-being measures: Short scales to assess flourishing and positive and negative feelings. *Social Indicators Research*, 97, 143–156. <https://doi.org/10.1007/s11205-009-9493-y>
- Diener, E., Oishi, S ve Lucas, R. E. (2003). Personality, Culture, and Subjective Well-Being: motional and Cognitive Evaluations of Life. *Annu. Rev. Psychol.* 54, 403–25. Doi: 10.1146/annurev.psych.54.101601.145056
- Florida State University. (2016, June 28). Helicopter Parents: Hovering May Have Effect as Kids Transition to Adulthood. *Neuroscience News*. Kaynak: <http://neurosciencenews.com/neurodevelopment-helicopter-parenting-4592/> Erişim: 28. 3. 2018)
- Gibbs, N. (2009). The growing backlash against overparenting. (30 November 2009) *Time*. Kaynak: <http://www.time.com/time/magazine/article/0,9171,1940697,00.html> Erişim: 11. 3. 2018)
- Gottlieb, L. (2011, July=August). How to land your kid in therapy. *The Atlantic*. Kaynak: <http://www.theatlantic.com/magazine/archive/2011/07/how-to-land-your-kid-in-therapy/308555/> Erişim: 8.3.2018
- Gözüm, S., Aksayan, S. (1999). Öz-Etkililik-Yeterlik Ölçeği'nin Türkçe Formunun güvenilirlik ve geçerliliği. *Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 2, 21-32.
- Harinie, L. T., Sudiro, A., Rahayu, M. ve Fatchan, A. (2017). Study of the Bandura's Social Cognitive Learning Theory for the Entrepreneurship Learning Process. *Social Sciences*, 6(1), 1-6. doi: 10.11648/j.ss.20170601.11
- Hesse, C., Mikkelson, A. C. ve Saracco, S. (2018) Parent–Child Affection and Helicopter Parenting: Exploring the Concept of Excessive Affection, *Western Journal of Communication*, 82(4), 457-474. <https://doi.org/10.1080/10570314.2017.1362705>

- Hollis-Walker, L., & Colosimo, K. (2011). Mindfulness, self-compassion, and happiness in non-meditators: A theoretical and empirical examination. *Personality and Individual Differences*, 50(2), 222–227. Doi:10.1016/j.paid.2010.09.033
- Hong, J.-C., Hwang, M.-Y., Kuo, Y.-C. ve Hsu, W.-Y. (2015). Parental monitoring and helicopter parenting relevant to vocational student's procrastination and self-regulated learning. *Learning and Individual Differences*, 42, 139-146, <https://doi.org/10.1016/j.lindif.2015.08.003>
- Howe, N., and W. Strauss. (2008). Helicopter parents in the workplace. NGenera. <http://www.ngenera.com/insight/insight/talent20.aspx> (erişim 19 Nisan 2018).
- Jankowski, K.S. (2012). Morningness/eveningness and satisfaction with life in a Polish sample. *Chronobiology International*, 29(6),780-785. doi: 10.3109/07420528.2012.685671
- Kahneman, D. ve Deaton, A. (2010). High Income Improves Evaluation of Life But Not Emotional Well-Being. *Proceedings of the National Academy of Sciences* 107(38), 16489-16493. DOI: 10.1073/pnas.1011492107
- Kantrowitz, B., & Tyre, P. (2006, May 26). The fine art of letting go. (Erişim Tarihi: 12.09.2018). Newsweek. Kaynak: <http://www.usc.edu/student-affairs/parents/images/TheFineArtofLettingGo.pdf> Erişim: 6.3.2018
- Kelly, L., Duran, R.L. ve Miller-Ott, A. E. (2017) Helicopter parenting and cell-phone contact between parents and children in college. *Southern Communication Journal*, 82(2), 102-114. <https://doi.org/10.1080/1041794X.2017.1310286>
- Keng, K.A., Jung, K., Juan, T.S. ve Wirtz, J. (2000). The Influence of Materialistic Inclination on Values, Life Satisfaction and Aspirations: An Empirical Analysis. *Social Indicators Research*, 49(3), 317-333. <https://doi.org/10.1023/A:1006956602509>
- Kouros, C.D., Pruitt, M.M., Ekas, N.V., Kiriaki, R., & Sunderland, M. (2017). Helicopter parenting, autonomy support, and college students' mental health and well-being: The moderating role of sex and ethnicity. *Journal of Child and Family Studies*, 26(3), 939–949. <https://doi.org/10.1007/s10826-016-0614-3>.
- Köker, S. (1991). *Normal ve sorunlu ergenlerin yaşam doyumu düzeyinin karşılaştırılması*. Yüksek Lisans tezi. Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Lee, J. ve Kang, S. (2018). Perceived Helicopter Parenting and Korean Emerging Adults' Psychological Adjustment: The Mediation Role of Parent–Child Affection and Pressure from Parental Career Expectations. *Journal of Child and Family Studies*, 27(11), 3672–3686 <https://doi.org/10.1007/s10826-018-1193-2>
- LeMoyné, T. ve Buchanan, T. (2011). Does “hovering” matter? Helicopter parenting and its effect on well-being. *Sociological Spectrum*, 31(4), 399–418. <https://doi.org/10.1080/02732173.2011.574038>.
- Lench, H. C., Ditto, P. H. (2008). Automatic optimism: Biased use of base rate information for positive and negative events. *Journal of Experimental Social Psychology*, 44(3), 631–639. <https://doi.org/10.1016/j.jesp.2007.02.011>
- Lobel, M., DeVincent, C. J., Kaminer, A., & Meyer, B. A. (2000). The impact of prenatal maternal stress and optimistic disposition on birth outcomes in medically high-risk women. *Health Psychology*, 19(6), 544–553. <http://dx.doi.org/10.1037/0278-6133.19.6.544>

- Loftis, L. (2014). *9 Things We Don't Discuss About Helicopter Parenting But Should*. The Federalist. Kaynak: <http://thefederalist.com/2014/04/17/9-things-we-dont-discuss-about-helicopter-parenting-but-should/> (erişim: 10.11.2018).
- López, J., Romero-Moreno, R., Márquez-González, M. ve Losada, A. (2015). Anger and Health in Dementia Caregivers: Exploring the Mediation Effect of Optimism. *Stress and Health*, 31 (2), 158–165. doi:10.1002/smi.2539. ISSN 1532-2998.
- Odenweller, K. G., Booth-Butterfield, M. ve Weber, K. (2014) Investigating Helicopter Parenting, Family Environments, and Relational Outcomes for Millennials, *Communication Studies*, 65(4), 407-425. DOI: 10.1080/10510974.2013.811434
- Padilla-Walker, L. M. and Nelson, L.J. (2012). Black hawk down?: Establishing helicopter parenting as a distinct construct from other forms of parental control during emerging adulthood. *Journal of Adolescence* 35(5), 1177-1190, <https://doi.org/10.1016/j.adolescence.2012.03.007>
- Pajares, F. (2003). Self-Efficacy Beliefs, Motivation, and Achievement in Writing: A Review of The Literature, *Reading & Writing Quarterly*, 19(2), 139-158, DOI: 10.1080/10573560308222
- Reed, K., Duncan, J.M., Lucier-Greer, M., Fixelle, C., & Ferraro, A.J. (2016). Helicopter parenting and emerging adult self-efficacy: Implications for mental and physical health. *Journal of Child and Family Studies*, 25(10), 3136–3149. <https://doi.org/10.1007/s10826-016-0466-x>.
- Roberts, R. E. L. ve Bengtson, V. (1993). Relationships with Parents, Self-Esteem, and Psychological Well-Being in Young Adulthood. *Social Psychology Quarterly*, 56(4), 263-277. <http://www.jstor.org/stable/2786663>
- Rousseau, S. ve Scharf, M. (2017). Why people helicopter parent? An actor–partner interdependence study of maternal and paternal prevention/promotion focus and interpersonal/self-regret. *Journal of Social and Personal Relationships*, 35(7), 919–935. <https://doi.org/10.1177/0265407517700514>
- Roy, S., Morton, M. ve Bhattacharya, S. (2018). Hidden human capital: Self-efficacy, aspirations and achievements of adolescent and young women in India. *World Development*, 111, 161-180. <https://doi.org/10.1016/j.worlddev.2018.07.002>
- Rutherford, M. B. (2011). The social value of self-esteem. *Social Science and Public Policy*, 48, 407–412. doi:10.1007/s12115-011-9460-5
- Ryff, C. D. (1989). Happiness is everything, or is it? Explorations on the meaning of psychological well-being. *Journal of Personality and Social Psychology*, 57, 1069–1081. Doi:10.1037/0022-3514.57.6.1069
- Ryff, C. D. (2014). Psychological well-being revisited: Advances in the science and practice of eudaimonia. *Psychotherapy and Psychosomatics*, 83, 10–28. doi:10.1159/000353263
- Ryff, C. D. (2018). Well-Being With Soul: Science in Pursuit of Human Potential. *Perspectives on Psychological Science*, 13(2), 242–248. <https://doi.org/10.1177/1745691617699836>
- Scheier, M. F., & Carver, C. S. (1992). Effects of optimism on psychological and physical well-being: Theoretical overview and empirical update. *Cognitive Therapy and Research*, 16(2), 201-228. <http://dx.doi.org/10.1007/BF01173489>

- Schiffrin, H.H., Liss, M., Miles-McLean, H. Geary, K. A., Erchull, M. J. ve Tashner, T. (2014). Helping or Hovering? The Effects of Helicopter Parenting on College Students' Well-Being. *Journal of Child and Family Studies*, 23(3), 548–557. <https://doi.org/10.1007/s10826-013-9716-3>
- Segerstrom, S. C. (2005). Optimism and immunity: do positive thoughts always lead to positive effects? *Brain Behav Immun*, 19(3),195–200. Doi: 10.1016/j.bbi.2004.08.003
- Segerstrom, S. C. (2006). How does optimism suppress immunity? Evaluation of three affective pathways. *Health Psychol*, 25(5), 653–657. doi:10.1037/0278-6133.25.5.653
- Segrin, C., Woszidlo, A., Givertz, M., Dauer, A., & Murphy, M. T. (2012). The association between overparenting, parent-child communication, and entitlement and adaptive traits in adult children. *Family Relations*, 61, 237–252. doi:10.1111=j.1741-3729.2011.00689.x
- Seligman, M. E. P., & Csikszentmihalyi, M. (2000). Positive psychology: An introduction. *American Psychologist*, 55(1), 5-14. <http://dx.doi.org/10.1037/0003-066X.55.1.5>
- Seligman, M. E. P., Steen, T. A., Park, N. ve Peterson, C. (2005). Positive psychology progress: Empirical validation of interventions. *American Psychologist*, 60, 410–421. doi:10.1037/0003-066X.60.5.410.
- Sharot, T. (2011). The optimism bias. *Current Biology*. 21(23), 941–945. doi:10.1016/j.cub.2011.10.030.
- Sheldon, K. M. ve King, L. (2001). Why positive psychology is necessary. *American Psychologist*, 56(3), 216-217. <http://dx.doi.org/10.1037/0003-066X.56.3.216>
- Sherer, M., Maddux, J. E., Mercandante, B., Prentice-dunn, S., Jacobs, B., & Rogers, R. W. (1982). The Self-efficacy Scale: Construction and validation. *Psychological Reports*, 51(2), 663-671. <http://dx.doi.org/10.2466/pr0.1982.51.2.663>
- Shoup, R., Gonyea, R. M. ve Kuh, G. D. (2009, June). Impact of helicopter parents. *Paper presented at the annual meeting of the Association for Institutional Research*, Atlanta, GA. Kaynak: <http://cpr.indiana.edu/uploads/AIR%202009%20Impact%20of%20Helicopter%20Parents.pdf> Erişim: 3.3.2018
- Sin, N. L. ve Lyubomirsky, S. (2009). Enhancing well-being and alleviating depressive symptoms with positive psychology interventions: A practice-friendly meta-analysis. *Journal of Clinical Psychology*, 65(5), 467–487. doi:10.1002/jclp.20593
- Somers, P. ve Settle, J. (2010). The helicopter parent: Research toward a typology. College and University: *The Journal of the American Association of Collegiate Registrars*, 86(1), 18–27.
- Spera, C. (2005). A Review of the Relationship Among Parenting Practices, Parenting Styles, and Adolescent School Achievement. *Educational Psychology Review*, 17(2), 125–146. <https://doi.org/10.1007/s10648-005-3950-1>
- Stafford, M., Kuh, D. L., Gale, C. R., Mishra, G. ve Richards, M. (2016) Parent–child relationships and offspring’s positive mental well-being from adolescence to early older age. *The Journal of Positive Psychology*, 11(3), 326-337, DOI: 10.1080/17439760.2015.1081971
- Tahmassian, K., ve Jalali-Moghadam, N. (2011). Relationship Between Self-Efficacy and Symptoms of Anxiety, Depression, Worry and Social Avoidance in a Normal Sample of Students. *Iranian Journal of Psychiatry and Behavioral Sciences*, 5(2), 91–98.

Bazı Pozitif Psikoloji Kavramları Açısından Helikopter Ebeveyn Tutumlarının Sonuçları

- Taylor, Z. E., Larsen-Rife, D., Conger, R. D., Widaman, K. F., & Cutrona, C. E. (2010). Life stress, maternal optimism, and adolescent competence in single mother, African American families. *Journal of Family Psychology, 24*(4), 468-477. <http://dx.doi.org/10.1037/a0019870>
- Telef, B. B. (2013). Psikolojik İyi Oluş Ölçeği: Türkçeye uyarlama, geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 28*(3), 374-384.
- Timothy, C. B. (2015). The Glass is Half Full and Half Empty: A population-representative twin study testing if Optimism and Pessimism are distinct systems. *The Journal of Positive Psychology, 10*(6), 533-542. doi: 10.1080/17439760.2015.1015155
- Tyler, K. (2007). The tethered generation. *HR Magazine, 52*(5), 41-46. Kaynak: <http://www.shrm.org/Publications/hrmagazine/EditorialContent/Pages/0507cover.aspx> (erişim 19 Mart 2018)
- van Ingen, D. J., Freiheit, S. R., Steinfeldt, J. A., Moore, L. L., Wimer, D. J., Knutt, A. D., ve Roberts, A. (2015). Helicopter parenting: The effect of an overbearing caregiving style on peer attachment and self-efficacy. *Journal of College Counseling, 18*, 7-20. doi:10.1002/j.2161-1882.2015.00065.x
- Yılmaz, H. (2019). İyi ebeveyn, çocuğu için her zaman her şeyi yapan ebeveyn değildir: Algılanan Helikopter Ebeveyn Tutum Ölçeği (AHETÖ) geliştirme çalışması. *Journal of Early Childhood Studies, 3*(1), 3-30. DOI: 10.24130/eccd-jecs.1967201931114
- Yoo, G., Liu, X. ve Cho, S. (2016). Effects of Perceived Helicopter Parenting on Subjective Well-Being among Chinese Undergraduate Students. Conference: CASS and ISA RC06 Conference *Social Change and Family Developments on May 27th at Chinese Academy of Social Sciences in Beijing, China*
- Zienty, L. and Nordling, J. (2018). Fathers are helping, mothers are hovering: Differential effects of helicopter parenting in college first-year students. Celebration of Learning. This Poster Presentation is brought to you for free and open access by *Augustana Digital Commons*. Kaynak: <https://digitalcommons.augustana.edu/celebrationoflearning/2018/posters/19>. Erişim: 1.3.2018

Extended Abstract

Introduction: Helicopter parenting, first described by Cline and Fay (1990), is a concept used to describe the attitudes of parents who are concerned with their children's education, safety and all kinds of activities, in short, with all aspects of their children's lives, in an obsessed manner, who are overly protective and programmatic and who have aimed to make their children perfect (Lee and Kang, 2018). In studies conducted on parents with this attitude, it was determined that they were aware of their exaggerated behaviors for the safety and academic achievement of their children, and they considered the increasing crimes against children in the society, academic competition and the social and economic system dominating the world as the reasons for their attitudes (Bristow, 2014).

Helicopter parenting is observed more in the younger generation of parents and in families whose socioeconomic level is above average (Bradley-Geist and Olson-Buchanan, 2014). In a study where the number of helicopter parents and their control power over the children was found to have increased due to mobile phone technology, it was interpreted that mobile phones formed an electronic umbilical cord between mothers and their children (Kelly et al., 2017). While there are some authors who consider helicopter parenting as a kind of parental satisfaction (Odenweller, Booth-Butterfield and Weber, 2014), there are also those who consider this attitude as a compensation for the ideals that parents themselves could not realize (van Ingen, Freiheit, Steinfeldt, Moore, Wimer, Knutt and Roberts, 2015).

While parents with this parenting style have good intentions (Kantrowitz and Tire, 2006), scientific studies and anecdotal evidences suggest that it has significant negative consequences. Using painkillers and anxiety-depression drugs (LeMoyne and Buchanan, 2011), lack of self-confidence and difficulties in developing an adult identity (Padilla-Walker and Nelson, 2012), self-esteem (Rutherford, 2011), narcissistic tendencies with a high sense of entitlement in some (Segrin et al., 2012), dependence on others (Shoup, Gonyea and Kuh, 2009), insufficient development of problem-solving skills (Gibbs, 2009), psychological instability and destructive behavior (Gottlieb, 2011) can be shown as examples to these negative consequences. In a study, it was found that helicopter parents raised external control-oriented individuals (Besser and Priel, 2011). In addition to these consequences, it was also observed that helicopter parenting negatively affected the grades of students. (Shoup et al., 2009). In a study looking for a relationship between the results of personality tests applied during job applications and the parental attitudes of the applicants, it was reported that inactive and reactive personality traits were frequently observed in individuals raised by helicopter parents (Howe and Strauss, 2008; Tyler, 2007).

The aim of this study is to reveal the relationship between the concepts of self-efficacy, psychological well-being, life satisfaction and optimism, which are accepted as important variables of psychological health and are among the main topics of positive psychology, and helicopter parental attitudes. For this purpose, perceived helicopter parental attitudes were determined as the independent variable, and the four concepts of positive psychology were determined as dependent variables, and we tested the explanatory power of the independent variable for the dependent variables.

Method: In the study, relational screening method was used. Perceived helicopter parental attitudes were determined as an independent variable and self-efficacy, psychological well-being, life satisfaction and optimism as dependent variables. In the study conducted on 549 individuals, 68.5 percent of the participants were female and 31.5 percent were male. The percentage of participants younger than the age of 18 was 17.5, 45.7 for the 19-23 age group and 36.8 for the 24-26 age group. As a data collection tool, perceived helicopter parental attitude scale, general self-efficacy scale, psychological well-being scale, life satisfaction scale and optimism scale were used. Simple linear regression analysis was used in the data analysis. After testing the significance of the models created with F and Durbin-Watson tests, the standardized beta values (B), standardized regression coefficient (β), correlation and regression were calculated, and the significance of the regression coefficient was tested with the t test.

Findings: The results of the study revealed that parental attitudes of both the mother and the father were negatively and significantly correlated with the four concepts of positive psychology. *Life satisfaction* was the variable that was most affected by helicopter parental attitudes. The relatively least affected was *optimism*. According to the results obtained in terms of the subdimensions of helicopter parental attitudes, self-efficacy characteristics of adolescents were most affected by helicopter parental attitudes in the subdimensions of *basic life*. It was also found that the helicopter attitudes of fathers on subjects related to academic life were more effective on the self-efficacy of adolescents compared to those of the mothers. In addition, the emotional-personal life helicopter attitudes of fathers positively affected the self-efficacy of adolescents.

Psychological well-being was the most affected variable by the helicopter attitudes of both the mother and the father on *basic life matters*. In addition, it was observed that the helicopter attitudes adolescents perceived in their fathers on the emotional-personal life subdimension had positive effects on psychological well-being. In ethical-moral matters and academic life helicopter attitudes, fathers had higher effects compared to mothers.

Life satisfaction was most negatively affected by the helicopter attitudes of mothers on basic life skills and the helicopter attitudes of fathers on ethical-moral matters. Life satisfaction was most affected by the helicopter attitudes of mothers on basic life skills

and the helicopter attitudes of fathers on academic life. The emotional-personal life helicopter attitudes of fathers positively affect the life satisfaction of adolescents.

In the study, compared to the other three dependent variables, optimism was the least affected by the helicopter attitudes of the parents. Helicopter attitudes of both the mother and the father on emotional-personal life affected the optimism of adolescents positively. The most negative effect on the optimism of adolescents was the attitudes of mothers on ethical-moral matters. Optimism was relatively more affected by the helicopter attitudes of mothers in basic life and the helicopter attitudes of fathers in academic life.

Limitations and Recommendations: While the research revealed important findings, it also had certain limitations. The sample of the study consisted of individuals in the 18-26 age group and of university students. This is not sufficient in explaining how and to what extent individuals at a younger age, especially in puberty and adolescence, were affected by helicopter parental attitudes. In addition, being a university student may be considered as an indicator of a certain success. Therefore, the research was carried out on successful individuals. It will not be possible with the findings of these studies to understand the role of helicopter parents on individuals who ended their education before reaching higher education or who dropped out of school. At the same time, the study included data on "perceived parental" attitudes as in other similar foreign studies. Considering that parents are on one side of parenthood, there is a need for evaluation of helicopter parenting based on their views. In this respect, it is suggested that further studies to be carried out on the subject should include different age groups, education levels and demographic variables and the views of parents.